

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrletna 150 din; plačljiva je vnaprej - Za inozemstvo 1200 din oziroma ameriške dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu štev. 606-70/3-24

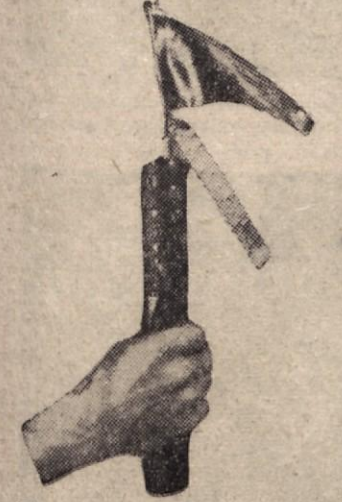
Štev. 22 (532)

Leto XI.

NOVO MESTO, 2. JUNIJA 1960

UREJUJE uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilarčeve ulice) - Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Casopisno podjetje "Delo" v Ljubljani

ZLETNA ŠTAFETA JE TEČE

Zlet Bratsva in enotnosti je pred vrati. Včeraj je odšla iz baze 20. štafeta bratsva in enotnosti. V devetnajstih dneh bo obšla vse pomembnejše kraje okraja, ki so stalni udeleženci zletov Bratsva in enotnosti in se na glavni zletni dan - v nedeljo, 13. junija - vrnila v Novo mesto. Na popoldanskem nastopu na zletnem stadionu bo štafeta sprejel pokrovitelj letošnjega zleta tov. Aleksander Ranković.

Po obisku vseh krajev Hrvaške in Bosne, ki redno sodelujejo na zletu, se bo štafeta 17. in 18. junija vračala preko Brežic, Krškega, Sevnice in Trebnjega v Novo mesto.

Danes se vrnejo brigadirji

XI. novomeška mladinska delovna brigada »Janko Brodarič«, ki je v peti dekadi dossegla že peto udnaršništvo, za izredno delo pri festivalu mladih graditeljev pa je bila še posebej pohvaljena, se bo danes ob 17.28 vrnila z vlakom prek Karlovca. V Novem mestu ji bodo priredili sprejem.

XII. novomeška mladinska delovna brigada »Martin Južnar«, ki dela v Makedoniji, pa je prav tako že dvakrat udarjena in enkrat posebej pohvaljena.

Nepotrebna meja

Svet za prosveto občine Črnomelj je pred kratkim sprejel sklep, da se ukine šola v Zagodacu. Vzrok? Premalo otrok. To ne bi bilo nič posebnega, če ne bi v neposredni bližini obstajali dve zasilni šoli. Ukinitve šole v Zagodacu je samo ena izmed negativnih posledic razdelitve Poljanske doline med dve občini in dva okraja. O tej razdelitvi smo pisali v našem listu takoj po razdelitvi in pri tem poudarili, da bi glede pripojitve k tej ali oni občini morali odločiti splošni interesi celotne doline in ne namešni posameznikov ali posameznih skupin in v nekaterih vaseh.

Poljanska dolina ob Kolpi predstavlja v vsakem oziru celoto, ki je ni mogoče deliti. To

potrjuje tudi sedanja praksa. Namesto starih šol, ki bi povsem zadostovale vsej dolini - pozneje pa jih ne bo treba niti toliko! - je sedaj v dolini šest šol. Za popolno osemletno šolo je priznana le šola v Starem trgu. Zaradi velikega števila šol so stroški šolanja znatno večji kot je potrebno. V dolini sta dva krajevna urada, čeprav bi zadostoval samo eden. Večji del prebivalcev se je takrat odločil za črnomaljsko občino. Ti pa imajo sedaj samo enkrat na teden avtobusno zvezo z občino in z okrajem, kar je še posebej vredno vse graje.

Skratka, življenje je potrdilo, da je delitev doline na dva dela za pravilno in najbolj pametno reševanje družbenih in gospodarskih nalog neprimeren. Potrebno je, da bi politične organizacije in družbeni organi zadevo ponovno proučili in našli enotno stališče glede bodoče upravne ureditve doline. Pri tem je treba najodločnejše zavrniti razne lokalistične težnje in razkrinkati posamezne samozvane »predstavniške« ljudi, ki hočejo še naprej zastrup-

tudi v bodoče delati za to, da bi se ves miroljubni svet zbral v tem boju. Vojne pa nočejo in si želi mir ne samo ta ogromna večina, ki ni opredeljena za eno ali drugo stran, temveč tudi mnogi ljudje, katerih dežele pripadajo eni ali drugi strani. Treba

VELIKE SILE SE NE SMEJO IGRATI Z USODO ČLOVEŠTVA

je zato, da se vsi nekako moralno in duhovno zedinijo in da pokažejo svojo silo, da onemogočijo bojaželne kroge na Zahodu, ki se precej neodgovorno igrajo z usodo vsega sveta.

Vi veste za neuspeh konference v Parizu, konference, od katere smo tako mnogo pričakovali, do katere pa dejansko niti ni prišlo, ker je razpadla, preden so se začeli razgovarjati. Vi tudi veste, kdo je glavni krivec tega. Znan vam je tudi primer s tem nesrečnim letalom, ki govori o politiki, ki je nedopustna, zlasti v tako

težkem položaju, ko lahko vsaka nepremišljena kretnja izjave katastrofo v svet. To ni navadno dejanje obveščevalne službe, marveč gre za letalo, ki lahko predstavlja veliko nevarnost, ker utesne nosi tudi atomske bombe. To je dejansko podvig neodgovornih elementov, ki ga je na žalost sprejela tudi ameriška vlada. In to je tisto, kar je na drugi strani povzročilo veliko ogorčenje, tako da je prišlo do prekinitve oziroma razpusta konference. Menimo, da s tem še ni vse končano in da bo na koncu prevladal zdrav razum. Upamo, da bodo ljudje uvideli, da ogromnemu delu človeštva ni vseeno, kakšne sporazume ali nesporazume bodo sklepali, kako bodo ravnali v mednarodnih odnosih. V interesu vsakega človeka na zemlji, v interesu vseh in ne samo posameznikov je, da velikim silam rečemo, da nimajo pravice igrati se z usodo človeštva. Upamo, da bo prišlo do tega, kar ljudje pričakujejo, to je, da enega ali več sestančkov, na katerih bodo konec koncev na miroljubnem načinu začeli reševati probleme, ki obstajajo v svetu.

(Predsednik Tito v govoru na Palčcu)

Karlovški Slovenci vabijo

Kulturnoprosvetno društvo »SLOVENSKI DOM TRIGLAV« v Karlovcu je pripravilo v počastitev 30-letnice obstoja društva in 15-letnice osvoboditve vrsto prireditev, s katerimi bo začelo v soboto ob 20. uri v karlovškem gledališču. Na slavnostni akademiji bo razgrnilo pred tamkajšnjo javnostjo obratno svojega plodnega dela. V nedeljo 5. junija bo priredilo več kome-moracij pred spomeniki padlih borcev in na grobovih svojih zaslužnih članov, ob 20. uri pa bo nastopila v Karlovcu akademsko folklorna skupina

»France Marolt« iz Ljubljane. 9. junija bo koncert mladih harmonikarjev. 11. junija bo gostovalo v Karlovcu gledališče PD Lojze Košak iz Kostanjevce s Korenovim Vohunko. 12. junija pa bo dopoldne promenadni koncert mladih harmonikarjev, popoldne pa zaključna prireditev s programom in plesom v restavraciji na Korani.

KPD »SLOVENSKI DOM TRIGLAV« združuje zdaj približno 600 članov. Ustanovili so ga karlovški Slovenci že leta 1930; z dramsko, pevsko in godbeno sekcijo je širilo in go-

jilo kulturo med Srbi in Hrvatimi v mestu. Leta 1941 je bilo razpuščeno, obnovili pa so ga v letu 1951. Med žrtvami ustaškega terorja je tudi 12 članov bivšega društva. Med sedanjimi sekcijami društva je najštevilnejša in najdelavnejša sekcija mladih harmonikarjev, ki ima 250 otrok. Društvo prireja v mestu različne kulturne prireditve, pogosto pa vabi v Karlovec tudi razne umetniške ansamble. Svoji 30-letni obstoj bo proslavilo z

drugimi društvi vred, saj opravi v Karlovcu lepo kulturno poslanstvo, krepi bratstvo in enotnost naših narodov in skrbi za zblizanje naših narodov.

Za jubilej društva in sedanjih prireditev pošiljamo članom in vodstvu slovenskega kulturnoprosvetnega društva v Karlovcu tople čestitke z najboljšimi željami!

V torek: 15. skupna seja obeh zborov OLO

Predsednik OLO tov. Belopavlič je sklical za torek, 7. junija 1960, 15. skupno seja obeh zborov okrajnega ljudskega odbora, ki se bo začela ob 9. uri v Domu ljudske prosvete v Novem mestu. Odborniki so medtem že dobili gradivo za osnovni poročili, ki sta tokrat na

■ Kakor piše britanski časopis »Daily Express« bo britanska vlada kmalu seznanila Francijo z vsemi svojimi atomskimi skrivnostmi. To naj bi storila tudi zato, da bi nekoliko zmanjšala voljski in gospodarski vpliv Zahodne Nemčije v evropski obrambni zvezi.

podoben red seje: poročila tajnika OLO o delu upravnih in drugih organov OLO ter poročila predsednika Okrožnega sodišča v Novem mestu o delu okrajnih sodišč na področju našega okrožnega sodišča. Na seji bodo imenovali nove člane komisij in svetov OLO, sprejet bo poslovnik uprave OLO in odlok o uradnih dnevih za stranke pri organih OLO. Rešenih bo tudi več drugih upravnih zadev, odborniki pa bodo sprejeli tudi odlok o odškodninskih tarifih za razlašena zemljišča.

V soboto je prišla prva velika skupina naših rojakov; iz ZDA so prispeli z letali do Pariza, od tam pa so jih jugoslovanska letala prepeljala do Zagreba. Po prispitju sprejemu in pozdravu na tamkajšnjem letališču so avtobusi odpeljali rojake do Otočca, kjer so se okrepčali. Tu jih je v imenu okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva toplo pozdravila inž. Vilma Pirkovič, za lep sprejem pa sta se zahvalila predsednik clevelandске federacije društev SNPJ Camillus Zarnik in podpredsednik Joseph Culkar. Kar neradi so rojaki zapustili gostoljubni Otočec, nato pa so v Ljubljani doživeli izredno prispren sprejem množice svojcev in predstavnikov Slovenske izseljske matice.

V starih krajih jim želimo vse dobro, mnogo veselja in prijetnih srečanj, njihovim svojcem v ZDA pa pošiljamo lepe pozdrave in sporočila, da so ves čas prijetno potovali in da se doma prav odlično počutijo.

no pomagajo kmetijskim zadrugam na njihovih ekonomijah, kmetijske zadruge pa jim priznajo vrednost opravljene dela na posebnem računu. Prav tako mladinci pomagajo pri izvajanju proizvodnih programov kmetijskih zadrug in doslednem izvajanju agrotehnične na površinah, ki so v pogodbeni proizvodnji. Na teh področjih dela 11 aktivov. V zimskih mesecih so prirejali tudi razna strokovna in politična pre-

20 tisoč pionirjev in pionirk tekmuje

ničnih krožkih so na 22 šolah izvajali razne poizkuse kalitve semen, se seznanjali z vrstami semen in podobno. Pionirski odredi so sprejeli v svoj program dela tudi redno oskrbovanje grobov in spomenikov padlih borcev v NOB. Okrajni odbor Zveze borcev bo tem pionirskim odredom materialno pomagal, da bodo lahko olepšali grobove in okolja spomenikov. Nad šest tisoč delovnih ur so opravili tudi člani tehničnih krožkov. Predvsem so izdelovali zaboječke za okrasne cvetlice za okna in notranjo okrasitev šolskih stavb. Pripravljali so tudi razna orodja, izdelali so razna učila iz lepenke in lesa itd. Pridno pa delajo tudi vsi ostali krožki.

Ni manj delavni niso tudi aktivisti LMS in AMZ. Tekmuje 46 aktivov, ki vključujejo nad 3500 mladincev in mladink. Osem aktivov upravlja 7 hektarov zemljišča SLP, na katerih proizvajajo manj razširjene kulture po določenih rajonizacijah na posamezna področja. Zemljišča obdelujejo v pogodbenem sodelovanju s kmetijskimi zadrugami. dohodke pa uporabljajo za opremo mladinskih sob, ureditev mladinskih knjižnic, nabavo radijskih sprejemnikov in električnih gramofonov itd. - Stirje aktivni mladih zadrugnikov usneš-

davanja. Skupaj jih je bilo 21 s 547 slušatelji. Razen tega so se mladinci udeleževali tudi predavanj, ki so jih organizirale delavske univerze v posameznih občinah.

Člani LMS in AMZ so sodelovali pri skupnih akcijah SZDL pri popravilu vaških poti in drog. V teh akcijah je sodelovalo okoli 600 mladincev in mladink in opravilo nad 2500 prostovoljnih delovnih ur. Razen tega so naštevili še 17 iger in jih uprizorili v domačem kraju, pet pa jih je gostovalo tudi v sosednjih krajih.

Okrajna zadruga zveza in kmetijske zadruge tekmovalnim enotam precej pomagajo. Predvsem nudijo pomoč v materialni, organizacijski in strokovni obliki. Velike težave pa so tam, kjer kmetijskim zadrugam primanjkuje kmetijskih strokovnjakov in ne morejo nuditi šolam strokovne pomoči.

Ob koncu naj omenimo še nekaj najboljših pionirskih zadrug: Bizelsko, Globoko, Senuš, Bučka, Leskovec, Kostanjevica, Sevnica, Mirna, Dragatuš, Metlika, Podzemelj, Črnomelj, Semič, Novo mesto I., Artiče, Dpor, Žužemberk, izmed AMZ pa Velika Luka, Sentlovenec, Mirna, Metlika, Dragatuš, Bizelsko in Dobrič.

-r

Le še 15 dni manjka do začetka VII. zleta Bratsva in enotnosti, Novo mesto pa se že pripravlja, da bo sprejelo tisoče dragih gostov. Pri zaključnih delih na novem stadionu pomagajo prav pridno tudi pionirji, saj bo to kasneje njihov stadion. Več o njih berite na 4. strani današnje številke, kjer smo zbrali vsa najvažnejša poročila o zletu in o pripravah nanj

Tudi sindikat — javna tribuna

V novomeški sindikalni dvorani je bilo v nedeljo dopoldne širše posvetovanje članov OSS in vseh predsedstev občinskih sindikalnih svetov. Posvetovanja sta se med drugimi udeležila tudi podpredsednik Republiškega sindikalnega sveta tovariš Jože Borštnar in podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto tovariš Ludvik Golob.

Predsednik Okrajnega sindikalnega sveta tovariš Ludvik Kebe je najprej ocenil minule občinske zbornice sindikalnih svetov in nakazal nekaj smernic za delo v prihodnje. Njegove misli je podkrepila tudi živahna razprava.

Naglasil je, da so se občinska sindikalna vodstva na občne zbornice bolj ali manj povsod dobro pripravila. Ponekod so poročila o delu sindikata že nekaj dni pred občnim zborom razposlali vsem delegatom in jim tako omogočili, da so se na razpravo lahko temeljito pripravili. Razprave na občnih zbornicah so pokazale živo zanimanje delavcev za povečanje proizvodnje in storilnosti dela, za nagrajevanje po učinku, za izboljšanje delovnih mest, za izboljšanje življenjske ravni delovnega človeka in podobno. To pa je tudi razumljivo, saj so sindikati skupno z organi delavskega samoupravljanja prav na teh popriških skozi vse leto največ delali.

Ostro pa so na občnih zbornicah kritizirali posamezne birokratske pojave, ki so jih med letom tu in tam opazili. Občni zbori so pokazali, da so sindikati sposobni samostojno reševati posamezne probleme, treba jih je dati le na javno tribuno. Prav tako bo treba prenehati tudi s prakso, da bodo v družbenih organih pri občinskih ljudskih odborih samo vodilni ljudje nekaterih večjih podjetij in gospodarskih organizacij. Tu di v te organe moramo pritegniti širši krog ljudi — neposrednih proizvajalcev, ki bodo

kazali zanimanje za upravljanje ne samo podjetja, temveč komune kot celote. Zbori proizvajalcev so večinoma povsod bolj podobni zborom direktorjev, ki sindikat čisto kaj čudno pojmujejo. To nam potrjuje primer, ki ga je povedal tovariš iz Brežic. Pred dnevi je bila tamkaj seja občinskega zbora proizvajalcev, na kateri so med drugim razpravljali tudi o priporočilu Okrajnega odbora Socialistične zveze, da bi letošnji družbeni načrt izpolnili že do 29. novembra. Pri tem pa so člani zbora proizvajalcev menili, naj bi se za to zanimali sindikati in akcijo izpolnitve družbenega načrta do 29. novembra vodili po svoji liniji. To kaže neresnost brežiškega

zbora proizvajalcev, ki bi se moral, kot voljeni organ, v prvi vrsti boriti za uresničitev priporočila Socialistične zveze, sicer je akcija že vnaprej obsojena na neuspeh.

Odkločno so sklenili obravnavati tudi z nekaterimi pojavi samovolje, da bi na primer o višini sredstev, ki jih bo gospodarska organizacija namenila v skupni občinski sklad, odločal le majhen krog ljudi, brez širše razprave. O tem in podobnem morajo nujno razpravljati celotni kolektivi. Navede kričanju bi bilo, če bi o razdelitvi višini sredstev razpravljali vsi drugi, samo tisti ne, ki so jih ustvarili.

Tudi kritike posameznih vodilnih ljudi, ki smo jih slišali na nekaterih občnih zbornicah občinskih sindikalnih svetov, prav gotovo niso popolnoma brez osnove. Tovariš iz Krškega je omenil, da se ljudje boje javne kritike, češ, da so nekateri javno kritizirali, vendar so morali

po daljšem času tihega preživetja zapustiti podjetje, kar je pustilo negativne posledice. Razumljivo je, da mora v takih primerih pač sindikat poskrbeti za zaščito demokracije in pravi. Nesporo je tudi dejstvo, da odnosi med sindikati in zbori proizvajalcev doslej niso bili najboljši, zato jih bo v prihodnje nujno treba okrepiti in boljšati.

Sindikati pa bodo morali ve razpravljati tudi o izvajanju investicijskih in problemih proizvodnje na splošno. Znano je namreč, da so bili tam, kjer so posamezniki problemih javno razpravljali, doseženi precej boljši gospodarski uspehi, kot drugje. Prav tako nas ne smejo zaslepijo doseženi rezultati pri uvajanju nagrajevanja po učinku, da ne bi več razpravljali o izpopolnjevanju vzpodbudnejših sistemov nagrajevanja in razdeljevanja dohodkov v podjetjih.

O lovcih, mladini in logarjih

So stvari v našem življenju, o katerih le malokdaj steče beseda. Pred dnevi mi je izkušeni lovec, ki je predvsem velik prijatelj mladine in še večji rodoljub, dejal nekako takole:

»Povsod si vzgajamo naraščaj in skrbimo za bodočnost, lovci pa tega še ne delamo. Mar ne bi bilo prav in pošteno, da bi starejši lovci načrtno vzgajali mlade lovce? Kaj je lepšega, kot pokazati mlademu človeku gozd in živali v njem, mu pravilno predstaviti lov kot gospodarsko pa-

nogo, ga spoznati z načinom življenja živali, ga naučiti opazovati. Menim, da bi bilo treba povabiti na naše pohode in izlete tudi mlade, da čujejo, kaj se menijo lovci. Lovske družine bi morale zavzeti do vprašanja vzgoje mladega naraščaja docela drugačen odnos. Menim celo, da nimajo moralne pravice govoriti o lovu, če so — kot je to doslej skoraj povsod slučaj — ozko zaprte vase. Po mojem bi lovske družine morale uvesti za mlade ljudi posebno članstvo v svojih vrstah, morda z zelo znižano članarino. Razširiti bi morale svoje vrste. Pri zatiranju roparic, odstranjevanju divjega lova (otroci na vasi vse zvedo, vse vidijo), organiziranju izletov v lovišča, pri spoznavanju narave — povsod tu in tje kje najdemo koristno tolišče dela. Gre z eno besedo: za načrtno lovsko vzgojo mladega rodu. Na vasi se marsikateri mlad človek, ki nima priložnosti za lov, izrodi v divjega lovca. Prihaja do nesreč z orožjem in podobno. Vse take pojave bi lahko preprečevali s pravočasnim pritegovanjem mladih, za to navdušenih ljudi v organizirano lovstvo.

Predlog, ki je s prvim tesno prepleten, pa zadeva občut-

ljivo vprašanje lovsko-čuvaj-ske službe. Gre prav na kratko opovedano za tole:

Mar je pri nas gozd samo kot gozd veliko ljudsko premoženje, ali pa je to tudi vse drugo, kar je v gozdu? Gozda in živali v njem ne moremo ločiti. Pa vendar je v praksi tako, da vidijo gozdarji in logarji predvsem povsod samo prirastek lesa, drugo plat življenja v gozdu pa zanemarjajo ali pa je sploh ne vidijo. A vendar bi bila tudi njihova dolžnost — tako moramo soditi kot državljani socialistične skupnosti — da vidijo in vedo vse, kar se v gozdu dogaja. To jim ni težko doseči, saj so vedno v gozdu; oceniti bi morali, kdaj in kje je premalo ali preveč živali, kje delajo škodo, kod se premikajo (zlasti divji prašiči), kdo dela lovsko škodo v gozdovih. — Družba želi, da tudi logar in gozdar pri pravilnem vrednotenju upoštevata koristi, ki jih lahko imamo od lovstva kot skupnosti. Morda prav zato ni odveč predlog: vsi gozdarji in logarji naj bi bili hkrati tudi zapriseženi lovski čuvaji, kot lovci pa bi za to svojo odgovorno službo morali imeti kakršne ugodnosti.

Živimo v okraju z izrazitim gozdarstvom in pomembnim lovstvom. Razmišljanje izkušnega lovca, ljubitelja narave in mladine kaže prav zato tehtno pretrsti v krogih prizadetih.

Tg.

NOTRANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ni dolgo tega, ko smo objavili pismo, v katerem naš izseljenec pripoveduje, kaj misli o kmetijstvu. V nedeljo je o teh stvareh, med drugim govoril predsednik Tito v bližini Subotice, ko si je ogledal posestvo na Palicu. Za naše bralce bodo njegove misli prav gotovo zanimive, še zlasti, če se spominjamo pisma, ki ga omenjamo.

Predsednik je dejal, da smo pri nas začeli ustanavljati kmetijske delovne zadruge po vzorcu kolhozov. Seveda ustanavljanje kolhozov z lopatami in motikami brez potrebne mehanizacije ni moglo dati zadovoljivih uspehov. Kmetje so bili razočarani, ker niso videli, da bi lahko v teh zadrukah živel bolje, kot če bi zemljo obdelovali sami. Predsednik je dejal, da je bil to naš neuspeh, katerega smo krivi tudi mi sami, ker smo posnemali druge v tistem, kar za nas ni bilo sprejemljivo. To se je najbolj videlo tedaj, ko smo prepustili kmetom izbiro, ali naj ostanejo v zadruzi ali pa izstopijo iz nje. Danes, ko uporabljamo nove obdelovalne metode, ko imajo naši zasebni kmetje možnosti videti, da zemlja bolje rodi na socialističnem sektorju kakor na njihovem posestvu, je dejal predsednik, bodo kmetje, ki so inteligentni, če ne danes, pa jutri ali pojutrišnjem, spoznali, da jim je bolje, če se še bolj vključijo v socialistični sektor, bodisi s kooperacijo, vstopom v zadrugo ali pa na kak drug način. Bodoč-

Bodočnost velika posestva

nost našega kmetijstva je v ustvarjanju velikih posestev, kakor tudi v tem, da čim racionalneje izkoristimo zemljo, da bi naša kmetijska proizvodnja dala čim več.

Predsednik je zatem dejal, da bodo kmetje sami najbolje spoznali, kaj je koristnejše, prav gotovo pa bo večji pridelek na hektar preprical vsakogar. Le izkušnje in večji uspehi bodo prepričali kmete, ki so sicer komu nezaupljivi. Nezaupanje je bilo ustvarjeno v preteklosti, sedaj pa se moramo truditi, da bomo zaupanje kmeta spet pridobili. Delati moramo tisto, kar govorimo in naše pravilo mora biti vedno, da se besede ne razlikujejo od dejanj. V teh kratkih besedah je predsednik povedal dosti stvari, ki so važne tudi za naše področje in pomenijo tudi za nas nove naloge za delo v kmetijstvu.

Minuli torek je bilo v Ljubljani posvetovanje vseh predsednikov občinskih ljudskih odborov. Govorili so o krajevnih odborih. Bralci se bodo spomnili, da smo jih z nekaterimi problemi v tej zvezi že seznanili, ko smo to posvetovanje napovedali. Razprava se je sukala pravzaprav okoli treh osnovnih vprašanj. Kje naj bi imeli krajevni odbor in kje kaže organizirati stanovanjsko skupnost? Glede tega je prevladalo mnenje, da kaže oblikovati krajevne odbore tam, kjer prevladuje kmetijsko prebivalstvo, stanovanjske skupnosti pa tam, kjer je več delavcev. Skratka, na našo odločitev bi morala vplivati socialna struktura. Krajevni odbori se namreč ukvarjajo, oziroma naj bi se ukvarjali predvsem s komunalno dejavnostjo. Skrbeli naj bi za ceste, vode, sole itd., skratka za vse tiste stvari, ki jih poznamo pod skupnim imenom družbeni standard. Seveda pa je vse bliže tisti čas, ko bodo morali začeti krajevni odbori reševati tudi probleme osebnega standarda, se pravi, da bodo morali prevzemati tudi nekatere naloge, ki jih sicer opravljajo v strnjanih naseljih stanovanjske skupnosti. Take naloge čakajo krajevne odbore in z njimi ne kaže odlašati, še posebej v tistih krajih, kjer prebiva več delavcev, pa čeprav se le-ti vozijo na delo v večje središče. V vsakem primeru pa mora biti krajevni odbor stvar neposredno prizadetih prebivalcev. Vsi uspehi delovanja krajevnega odbora so odvisni samo od neposrednega sodelovanja pri reševanju vprašanj, ki zanimajo vse.

Druga stvar, o kateri so razpravljali, je teritorialni obseg. Kaže, da imamo prevelike krajevne odbore in da bo treba prav sedaj, ko bomo organizirali Socialistične zveze vsklajevali s krajevnimi odbori in stanovanjskimi skupnostmi, temeljito premisliti, če ne bi kazalo obseg krajevnih odborov tu in tam vendarle spremeniti. Predlog je, naj bi krajevni odbor obsegal eno, dve, največ tri vasi in zaselke okoli njih. Nekateri krajevni odbori pa združujejo kar po 7 tisoč, celo 8 tisoč državljanov. V tako velikih krajevnih odborih bodo državljanji zelo težko dobili kontakt z njimi, prav nič pa ne bodo vedeli, kaj se na takem velikem teritoriju dela, in ne bodo osebno zainteresirani za reševanje različnih nalog. V takem primeru za načrte ne bodo niti vedeli ali pa jih ne bodo zanimali, ker ne bodo plod njihovih potreb in želja.

In končno so na posvetu govorili še o materialni osnovi krajevnih odborov. Prav je, da krajevnim odborom prepustimo oziroma dodeljamo občina manjša sredstva, saj občani z lastnim prizadevanjem pomnože njihovo vrednost. Glede tega imajo občine vse priložnosti že v okviru sedanjih predpisov. Napak pa bi bilo, če bi pričakovali, da bomo krajevnim odborom dodeljivali sredstva na osnovi nekih instrumentov, ki bi že vnaprej za vse Jugoslovijce določali, koliko sredstev mora dobiti krajevni odbor. Najboljša misel je, da naj dobi več tisti krajevni odbor, ki je tudi sam več prispeval.

»KRISTALIJA«

steklo-porcelan-keramika
na debelo in drobno
CELJE

vam nudi po ugodnih
cenah in v bogati izbiri
porcelansko steklo ter vse
gospodinske in gradbene
keramike.

TOVARNA USNJA ŠOŠTANJ

IZDELUJE VSE VRSTE
ZGORNJEJA,
SPODNJEJA
IN TEHNIČNEGA
USNJA!

NAČRTOVANJE

ENEGA NAJVEČJH GENERATORJEV NA SVETU bo imela HE SPLIT. Gradi ga zagrebško podjetje Rade Končar. Njegov premer bo znašal 8,8 m, višina 9,5 m, teža 592 ton, instalirana moč pa 180.000 kW ali 140.000 konjskih sil.

NOVA LEZISKA LIGNITA so odkrili v Tamnavi LR Srbija. Premog je v globini 12 do 30 m, zaradi česar bodo lahko organizirali več dnevni kopov. Raziskave so ugotovile, da je na površini 200 kvadratnih kilometrov okoli 3 milijarde ton lignita.

NA SEJMU V BUDIMPEŠTI razstavlja tudi naša država, in sicer 40 naših zunanjetrговinskih podjetij, ki zastopajo nad 100 najpomembnejših proizvajalcev. Na razstavnem prostoru je letos 2-krat večji kot lani in znaša 600 kvadratnih metrov. Razstavljamo izdelke elektroindustrije, motorne industrije, strojne, živilske in tobačne industrije ter vrsto pomembnih izdelkov za široko potrošnjo ter kmetijstvo in opremo industrijskih objektov.

IZ DELA ORGANIZACIJE SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

IZVAJANJE STATUTNIH SPREMENB V SOCIALISTIČNI ZVEZI

Najprej vsebina, nato reorganizacija

O izvajanju statutnih sprememb v organizaciji Socialistične zveze je na terenu veliko razpravljalo. Marsikje gredo v to skrajnost, da postavljajo reorganizacijo pred vsebino. To je seveda narobe. Najvažnejša so vsebinska vprašanja. Organizacija Socialistične zveze mora dobiti bogatejšo, bolj pisano vsebino dela, ki bo ustvarjala možnost, da se bodo državljanji po svojih nagibih in sposobnostih vključevali v politično življenje. To je njihova pravica. Taki vsebini pa je treba prilagajati tudi organizacijske oblike.

Reorganizacija, kolikor je v zvezi s statutnimi spremembami potrebna, mora izhajati iz potreb vsebine dela organizacije Socialistične zveze. Zaradi tega pri tem naglasiti ni koristno, najmanj pa je upravičena težnja, ki se tu pa tam pojavlja, da bi sheme

novih organizacijskih oblik izdelali v pisarni. Najdalejša reorganizacija, ki bi jo nasadili slabi vsebini dela, ne bi prinesla posebnih koristi. Zlasti pa si z njo ne bi mogli dosti pridati pomagati, če bi jo izdelali mimo volje in potreb širokega človeštva.

Osnovni problem pri izvajanju statutnih sprememb je začetek dela. Tudi teh ne moremo ustanovljati mimo problemov, ki so na območju organizacije Socialistične zveze. Državljanov vanje ni mogoče deligrati. Take sekcije bi siromali.

Sebinsko dela Socialistične zveze Sekcija mora nastati iz potreb ki jih povzročajo problemi, vanje pa se morajo državljanji vključevati po lastni volji, ki bodo lahko danes takšni, jutri pa že drugačni. Državljanji bodo svobodno izbirali sekcije glede na probleme, ki jih bodo želeli.

Na ta problem sem opozoril zatezadel, ker se v kakšni občini le preveč zanašajo na teze, ki jih bodo predložili v okraju, in na predstavnike Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki se bodo udeležili konference. Teze, če so potrebne, so nam lahko samo pripomoček v pripravi na konferenco. Največ, namreč to, ali bomo na konfe-

Medsebojna izmenjava izkušenj med krajevnimi organizacijami bi bila lahko koristna, če se ne bi spreminjala v tekmovalstvo, kje bo večje število sekcij. Slabo je, če za ustanavljanje sekcij iščemo zunanje motive. Pri tem številke ne bi smele biti najpomembnejše. Izhajati je treba iz problemov, ki pa jih je v okviru sekcij treba obravnavati z vidika občine. Receptov ni, šablone so škodljive. Kar je neke lahko zelo dobro, se bo drugje pokazalo kot slabo.

Treba je opozoriti še na pomanjkljivosti v pripravi na občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva. Menda je jasno, da konferenca ne bi smela biti slaba reprodukcija kongresa. Le-ta zares predstavlja bogato zakladnico misli in napotkov, ki jih bomo lahko uspešno koristili pri našem delu, toda le, če jih bomo jemali v zvezi s konkretnimi problemi na terenu. Kolikor tega ne bomo storili, bomo samo ponavljali tisto, kar je bilo mnogo bolje povedano že na kongresu. Če njegovega gradiva ne bomo znali prilagajati konkretnim razmeram in problemom, ki nas obkrožajo, za nas ne bo imelo take uporabne vrednosti, kot je želeli.

Na ta problem sem opozoril zatezadel, ker se v kakšni občini le preveč zanašajo na teze, ki jih bodo predložili v okraju, in na predstavnike Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki se bodo udeležili konference. Teze, če so potrebne, so nam lahko samo pripomoček v pripravi na konferenco. Največ, namreč to, ali bomo na konfe-

renci posvetili dovolj pozornosti najvažnejšim problemom v občini, iskarnju bogatejša vsebina in prilagajanje organizacijskih oblik. Socialistične zveze delovnega ljudstva novim potrebam, pa je odvisno od občinskih vodstev. Če hočemo, da bodo občinski odbori Socialistične zveze delovnega ljudstva postali zrela politična vodstva na svojem območju, jih moramo navajati na samostojnost. Vnanje moramo imeti dovolj zaupanja. Ne smemo se toliko bati, da bodo slabo opravili nalogo. Prvih morda ne bo najbolje, drugič tudi še ne, v tretje pa bo že laže. Iz zaupanja raste samostojnost. Brez zaupanja pa ta sploh ne more zrasti.

fr.

Lep obračun v občini Videm-Krško

V čast V. Kongresa Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije je sindikalna podružnica delavcev in uslužbencev državnih ustanov občine Videm-Krško uvedla tekmovanje med posameznimi kolektivi. Tekmovanje je obsegalo prostovoljno delo pri rekonstrukciji ceste Videm-Sremič in študij gradiva V. Kongresa.

V tem tekmovanju, ki je trajalo mesec dni, so dosegli izredno lepe uspehe. Od skupnega števila 240 članov se je udeležilo prostovoljnega dela 231 članov. Pri prostovoljnem delu so med drugim na navedeni cesti nakopali in premečali 800 kubikov zemlje. Med tekmovanjem so imeli 70 predavanj, na katerih so študirali gradivo V. Kongresa. V tekmovanju je dosegel največji uspeh kolektiv podružnice zavoda za socialno zavarovanje, ki si je pod vodstvom tovariša Drobničica pridobil 300 točk. Drugo mesto si je priporil kolektiv Komunalne banke — 280 točk.

FOTO KRONIKA

Z nepozabnega sprejema 150 mladincev in mladink, predstavnikov novomeških srednjih šol, pri mladini garnizije JLA v Bršljunu ob letošnjem dnevu mladosti. Nasmejani obrazi povedo več kot bi to mogle besede...

Približno tisoč pionirjev, pionirk in mladincev je šlo 25. maja v dolgem sprevodu skozi Novo mesto. S cvetjem so pozdravili dan mladosti, žal pa jim je slabo vreme preprečilo izlete.

Ze zadnjih smo poročali o 32 odlikovanih, najpožrtivornejših aktivistov Rdečega križa našega okraja, zdaj pa objavljamo še fotografijo vseh odlikovanih tovarišev in tovarišev.

Pionirji, miličniki-prometniki se še vedno spominjajo lepega izleta v Ljubljano, o katerem smo obširneje poročali pretekli teden. Na sliki: z zabave v ljubljanskem pionirskem prometnem parku

Vsak dan: kilogram prirastka

Izkušnje, ki jih je dobilo Kmetijsko-gozdarsko posestvo Novo mesto pri pitanju telet na način "baby beef"

Krmiljenje teh telet je bilo sledeče:

Teža kg	Posneto mleko litrov	Krmila - kg	Seno - kg
od 100 do 120	7	1.5	1.0
od 120 do 150	6	2.0	2.0
od 150 do 200	4	2.5	3.0
od 200 do 250	3	3.0	4.0
od 250 do 300	2	3.5	5.0
od 300 do 350	1	4.0	5.0
od 350 do 400	—	4.5	5.0

Polno mleko je po vrednosti enako 2 do 3 posnetemu mleku. Mleko v prahu pa smo mešali v razmerju 1 : 10. Mleko v prahu pripravljamo tako, da vodo najprej segrejemo do 40 stopinj Celzija in ga zmešamo. Pred krmiljenjem ga še precedimo, da odstranimo eventualne kepicke. Pri teži 150 kg smo začeli teletom tedensko manjšati količino mleka po 1 liter in smo tako že živali s 180 kg prenehali krmiliti z mlekom. Vode so dobili 12 do 15 litrov na dan.

V pretekli zimi nismo pokladali silaže, ker je nismo pripravili. Vnaprej je predvideno, da bodo dobili blitci v teži 200 kilogramov že 10 kilogramov silaže, v teži 300 kg približno 20 kg in nadalje do 25 kg silaže po glavi na dan. Silaža bo mešanica silaže koruze in trav. Obrok močnih krmil bomo pri tem nekoliko zmanjšali.

Med pitanjem ločimo tri stopnje:

a) predpitanje: vsak obrat mora pripraviti teleta od 90 do 120 kg in šele nato grede v pitlišča.

Večjo pozornost smo posvetili in moramo tudi v bodoče posvetiti odkupljenim teletom. Ta teleta so že po navadi slabša in tudi lažja. Prav tako moramo paziti, da je pot do pitlišča

čim krajša, da se s tem zmanjša kalo. Prav zaradi tega jim v prvih dneh damo le polno mleko (4 do 5 litrov), nakar predidemo v tednu dni na posneto mleko. Na močna krmila jih pričnemo navajati takoj in jih nudimo po volji. Lastna teleta napajamo že od rojstva in ni mamno težko pri napajanju v pitliščih, medtem ko je več težav pri teletih iz odkupa, ki ne znajo piti. V času pitanja nudimo teletom kvalitetno seno. Pri mleku pazimo, da je sveže in primerno toplo (30 stop. Celzija). Če nimamo na razpolago dovolj mleka, uporabljamo krmilo "TL starter" (vsebuje krmno in ribjo moko, mleko v prahu, vitamine, antibiotike in mikroelemente). Pri uporabi tega krmila nimamo težav z napenjanjem in driskami kot se pogosto primeri pri uporabi mleka. "TL starter" pričnemo krmiliti 20 dkg na dan, nakar obrok večamo do 60 dkg in nato spet zmanjšujemo. Tega krmila pokrmimo 20 do 30 kg za glavo. Med tem časom pa že pokladamo tudi druga krmila. Ob koncu predpitanja izločimo driskava teleta in tista, ki slabše prirastajo. S tem je predpitanje zaključeno.

b) glavno pitanje: ta doba traja od 5. do 11. oziroma 12. meseca starosti. V tem času se prirasti izenačijo in prehrana ustali. V tej dobi teleta tudi najbolj prirastajo in zato s krmilni ne varčujemo.

c) zaključno pitanje: to je zadnji mesec pred prodajo. Obrok voluminozne kreme zmanjšamo, da zgube živali vamp. Pri tem je potrebna tudi večja nega, da dobe živali lepši izgled.

Da so pitanci bolj mirni, jim v začetku odstranimo rogeve. Prav tako pazimo, da teleta nimajo uš, ker to negativno vpliva na prirast. Uši uničujejo s DDT pripravki.

Oskrbovalce pitancev plačujemo po prirastu: do 100 kg 13

dinarjev, od 100 do 150 kg 12 dinarjev, od 150 do 200 kg 10 dinarjev in od 200 kg dalje 9 dinarjev od kilograma prirasta. Zato teleta vsak mesec tehtamo in jih hkrati sortiramo po prirastu. Teletom, ki slabše prirastajo, posvečamo več nege in jim dajemo večje obroke.

Na obratu v Zalogu so teleta do 200 kg prosta v boksih, od te teže dalje pa jih privežemo. Na ostalih pitliščih so teleta privezana.

Povprečno nas stane dnevni krmni obrok 160 do 170 dinarjev, kar znaša 70 do 80 odstotkov vseh stroškov, ostalih 20 do 30 odstotkov pa odpade na upravno-prodajno režijo. Tako znašajo stroški za 1 kg prirasta približno 220 do 230 dinarjev.

Naše dosedanje izkušnje so pokazale, da lahko pri pitanju dosežemo povprečno 1 kg dnevnega krmnega prirasta. Prav tako smo ugotovili, da za približno 30 dkg na dan boljše prirastajo bikci kot telčke in sivojavci bikci od križancev.

V prihodnje nameravamo, v kolikor bomo dobili teleta iz odkupa na območju Novega mesta. Straže in Toplice, dati v pitlišča Zalog, iz območja Smarjete in Skočjana na Klevčev, iz predela Sentjerneja in okolice pa v Orehovicu.

Ing. Franc Peterlin

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Spetizacija je prisla, kjer bi jo bil nekdanji pričakoval. V noči od 26 na 27. maja je armada v Turčiji prevzela oblast. To je storila nepričakovano, naglo in učinkovito. Tako naglo in nepričakovano, da je preslepila vse "politične opazovalce", med njimi tudi veleposlanika ZDA v Ankari. Ki je še pred nekaj dnevi sporočil v Washington, da je ministrijski predsednik Menderes trdno v sedlu in da ne bo sprememb, ker je armada v Turčiji po tradiciji nevtralna in se ne vmešava v politiko.

Dogodki so pokazali, da lahko tradicija traja nekaj časa in da je vsake tradicije konec, če je sploh bila v Turčiji tradicija, da je armada zmerom stala ob strani. Toda nič čudnega ni, če se je ameriški veleposlanik motil, saj so se zmotili vsi po vrsti člani nekdanje vlade v Menderesom na čelu. Saj jim je vendar šef turške vojske obveščevalne službe zagotavljal, da ne bo nobene spremembe, ker se turška vojska baje po tradiciji ne vmešava v politiko.

Na videz se je začelo tako, kakor se je začelo v Južni Koreji — s študentskimi demonstracijami. Študenti so zahtevali odstop Menderesove vlade, ki se je kompromitirala s korupcijo, hudim pritiskom na politične nasprotnike in reakcionarno politiko. Vrh so dosegle demonstracije že konec prejšnjega meseca, ko je v Istanbulu zasedal svet zunanjih ministrov Atlantskega pakta. Vsi delegati, brez dvoma tudi zunanji ministri ZDA in Velike Britanije, so se zavedali neskladja med uradnimi govori o svobodi in demokraciji, ki so odmevali v dvorani zasedanja, medtem ko je policija na trgu pred stavbo

vojaškemu nadzorstvu policijo in žandarmerijo, uvedla policijsko uro, omejevala poslovanje bank, pozvala prebivalstvo, naj ne manifestira več, da ne bi prišlo do neredov, in ostro opozorila vse tiste, ki bi se radi upirali armadi, da bo vsak poskus upora neusmiljeno zatrt.

Hkrati je časna vlada sporočila, da bo spoštovala vse zunanje politične ob-

Preobrat v Turčiji

Člane nekdanje vlade, vseh 70 provincijskih guvernerjev in nekatere druge vidne prvake demokratske stranke. Člane nekdanje vlade so iz poslopja vojaške šole v Ankari že prepeljali z letali na otok v Marmornem morju, potem ko je nekdanji notranji minister naredil samomor tako, da je skočil skozi okno akademije in se ubil.

Nova časna vlada je takoj razglasila, da misli v najkrajšem času (menda v treh mesecih) razpisati volitve, na katerih bodo lahko nastopile vse stranke, vseh študentskih demonstracij, ki so izročila oblast tistemu, "komur bo ljudstvo izreklo zaupanje". Med tem pa je vlada imenovala poseben odbor, ki ima nalogo napisati novo ustavo oziroma opraviti revizijo stare. Po novem naj bi ustanovili tudi ustavno sodišče, ki bi skrbelo za to, da bi politiki spoštovali določila ustave.

Seveda je vlada storila še več drugih ukrepov. Prepovedala je časna potovanja v tujino, čeprav tuji lahko potujejo v Turčijo in iz nje, podredila

veznosti Turčije, to je, da bo ostala zvesta Atlantskemu paktu, CENTO paktu in drugim zahodnim zvezam. V javnem življenju se bo trudila, da bi oživila Atatürkovo politiko in duhovno dediščino in odpravila korupcijo in uvedla demokracijo. Koliko tega se ji bo posrečilo doseči, bomo videli.

Državni udar v Turčiji je povzročil v tujini najrazličnejše komentarje. Toda v njih je predvsem ugibanje, ker je čutili, da nič ne ve, kako se bo položaj v Turčiji pravzaprav razvil. Zahod sodi, da bo Turčija ostala prav tako trden stebler zahodnega zaveznitva, kakor je bila, z vzhoda pa je bilo doslej slišati mnenje varšavske "Tribune ludu", ki je zapisala, da je bilo eno izmed temeljnih načel Atatürkove zunanje politike sodelovanje in prijateljstvo s Sovjetsko zvezo. Sosedje so bolj previdni. Jordanski zunanji minister je izjavil, da ni mogoče štejati nobenih napovedi, ker je položaj nejasen in se stališče novih turških voditeljev še ni "izkristaliziralo".

Načrt pogodbene proizvodnje: 71%

Na zadnji seji upravnega odbora Okrajne zadrugne zveze so med drugim pregledali tudi dosežene uspehe v pogodbeni proizvodnji pri spomladanski setvi. Ugotovili so, da je bil načrt pogodbene proizvodnje za spomladansko setev dosežen le pri krompirju, ki so ga namesto na predvidenih 1306 ha posadili na 1537 ha ali 17 odstotkov več kot je predvideval načrt. Pri koruzi so dosegli od predvidenih 2242 ha le 1169 ha ali 52 odstotkov, v travništvu od 4210 ha 3467 ali 82 odstotkov, pri detelji pa od 2019 ha le 772 ali 38 odstotkov. V celoti je bil načrt pogodbene proizvodnje uresničen s 71 odstotki.

Najboljše uspehe so dosegli v brežiški občini, predvsem v travništvu. Odlok o agrominimumu, ki ga je izdala občina, je v večini primerov kljub go-

dnarjanju nekaterih posameznikov, naletel na ugoden odziv, saj je akcija dosegla nad 90-odstoten uspeh. Za brežiško občino so se zvrstile druge takole: Metlika 85 odstotkov, Senovo 84 odstotkov, Črnomelj 80 odstotkov, Videm-Krško in Žužemberk 75 odstotkov, Trebnje 58,8 odstotkov, Novo mesto 57,5 odstotkov in Sevnica 43,8 odstotkov.

Ko so analizirali uspeh spomladanske setve, so poudarili še nekatere pomanjklivosti, ki se pri pogodbeni proizvodnji iz leta v leto ponavljajo, so pa predvsem strokovnega značaja. Vsekakor je bila zemlja letos precej bolj pripravljena kot prejšnjega leta, vendar mehanizacija še ni dovolj prodirala, saj je bilo strojno obdelanih le okoli 60 odstotkov vseh površin v pogodbeni proizvodnji. To potrjuje tudi dejstvo, da KZ sledijo še vedno preveč pogodi simboličnega značaja, se pravi za majhne površine — po

nekaj deset arov do pol hektara!

Opozorili so tudi na probleme z oskrbo semen. Omenili so predvsem krompir. Na Gorenjskem so nabavili okoli 90 vagonov semenskega krompirja, kar predstavlja le eno tretjino predvidenih potreb. Vendar so ugotovili, da je bil krompir zelo slab, medtem ko je bila cena precej visoka. Neprimerne za sajenje je bilo kar 20 do 30 odstotkov! Zato se nameravajo v prihodnje čedaje bolj naslanjati na lastno proizvodnjo semenskega krompirja v trebanjskem predelu, kjer bo mogoče pridelati na leto 200 do 300 vagonov lastnega semena. Podobno je bilo tudi pri koruzi. Hibridno koruzo so posadili le na 450 ha ali 40 odstotkov vseh površin. Tudi pri koruzi so ponekod naleteli na zelo slabo seme. V prihodnje, menijo, bo treba posvečati največ skrbi prav semenski službi.

Sklenili so še, da bodo občinski ljudski odbori letos s pomočjo KZ pripravili ustrezne odloke o obveznih strokovnih ukrepih za vse površine v okraju. Vzporedno s tem bodo pripravili še odloke o obvezni reži živine na hektar obdelovalne zemlje. Danes redijo v okraju na hektar obdelovalne

Skladišče na hodniku

Mesec dni je pustil na hodniku skladiščni Splošnega trgovskega podjetja Sevnica tri zaboje prešitih odelj. Po tem hodniku hodijo stranke, ki stanujejo v hiši, njihovi obiskovalci in drugi. Hodnik je tudi ponori večkrat odkrilen in potemtakem kot nalašč "primeren" za skladišče. Dosedanje iskarnje je prišlo je do "neugotovljene" dne je izkazal neznanec dve prešiti odelji, vredni skupaj 8200 din.

Primer dokazuje, da naša podjetja še vse premalo skrbijo za zaščito blaga. Uprave podjetij bi morale nadzorovati skladiščenje in kaznovati skladiščnike, ki so malomarni. Za skladiščenje imamo skladišča!

Trgovskega poslovdjo

za poslovalnico IV. Zabukovje sprejme s 1. julijem

Trgovsko podjetje "SLOGA", SEVNICA

Plača po tarifnem pravilniku s terenskim dodatkom. Ponudbe pošljite na upravo

Trgovskega podjetja "SLOGA", SEVNICA

Ljudje nočejo vojne

Okrog 500 pristašev "nenasilnega demonstiranja" je pred kratkim v Vincennesu v Franciji na prav inčini način demonstriralo proti nadaljevanju vojne v Alžiriji in proti koncentracijskim taboriščem za Alžire. Med njimi je bilo tudi nekaj uglednih osebnosti javnega in kulturnega življenja kot na primer znani pisatelj Lanza del Vasto, poslanec Regamey, profesor Massignon in drugi. Ko so jih policiji ustavili na njihovem pohodu proti središču Vincennesa, so demonstranti preprosto posadili na ulici in se niso premaknili, aiti tedaj, 1. je policija pripela s kamioni, na katere so jih morali celo naložiti in tako odpeljati. Vsekar originalna ideja — za dobro stvar...

Kratke IZ RAZNIH STRANI

Z zračno puško nad ljudi

21. maja so novomeški militični izsledili 23-letnega Franca Vidmarja iz Petan, zaposlenega pri Mesariji Novo mesto, ko je z zračno puško streljal na delavce, ki popravljajo kandijski most. Pri tem je ranil delavca L. S.

Za naš zakon ne dovoljujejo, da bi naše storilce kaznovali z enkratnimi sredstvi, s katerimi so zakrili kaznivno dejanje. Če bi jih, bi se nedvomno vsak premislil storiti sodejavnost kaj boljšega. Pobalsko obnašanje Vidmarja je vredno vse graje, saj bi lahko koga oslepili, ali kako drugače hujše poškodovali.

Nekdanji predsednik Južne Koreje Sing Man Ri je z letalom pobegnil s Koreje na Havaje zaradi "dopustne". Znan predsednik Južne Koreje Hu Cung je priznal, da mu je vlada dovolila oditi. Zdravje tega so že izbruhli demonstracije v Seulu, Tugulu in drugih mestih. Sing Man Ri je med svojim vladanjem samo za lastne potrebe porabil 20 milijonov dolarjev.

Sovjetski obrambi minister Matinovski je v Moskvi izjavil, da je ukazal povotniku raketenih enot, naj zadržijo udarec oporišč, s katerega bi vzele letalo z namenom, da bi prekršilo sovjetski zračni prostor.

Predsednik Združenje arabske republike Naser je po nacionalizaciji tiska v ZAR govoril z uredniki časopisov in dejal, da je bila nacionalizacija potrebna, ker se interesi za svetlo zadržujejo. Zdravje niso ujemali z interesi skupnosti, da bi ustvarili novo družbo.

Predsednik britanske vlade Macmillan je med razpravo o neuspešnem parisku izjavo izjavil v spodnjem domu parlamenta, da morajo zdaj zadohne države uporabiti vsa sredstva, diplomatska in druga, da bi nadalejšali pogajanja z Vzhodom ob vsakem primernem času.

"New York Times" piše, da je poveljstvo ameriškega letalstva obnovilo napore, da bi predsednik ZDA odobril program za zgraditev nadzvočne bombnika "B-70", ki ga zdaj preizkušajo. Ta bombnik bi letel 20.000 metrov visoko s hitrostjo 3200 kilometrov na uro.

Zahodnonemški obrambni ministrstvo je zanimalo novico iz Londona, da bonnska vlada obnavlja pogajanja s Španijo za oporišča.

OBRTNO PODJETJE "ELA", Novo mesto sprejme kvalificiranega kovinostrojarja kvalificiranega električarja za mehanična dela v delavnici

Plača po tarifnem pravilniku in dogovoru. Nastop službe takoj ali kasneje. Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

V vsako hišo

Spod. Posavja, Dolenjske in Bele krajine:

DOLENJSKI LIST!

Še dve novi avtobusni progi

Na željo prebivalstva Dolenjske in Zasavja odvarja podjetje Avtopromet in domača specijala »GORJANCI« Novo mesto, sedež Straža, v kooperaciji s podjetjem »PREVOZ« Brežice novi avtobusni prog s 1. junijem 1960:

LJUBLJANA - NOVO MESTO - BREŽICE - ZAGREB			
12.30	odhod	LJUBLJANA	prihod 9.45
13.45	prihod	NOVO MESTO	odhod 8.30
13.50	odhod	BREŽICE	prihod 7.30
15.05	prihod	ZAGREB	odhod 6.00
15.10	odhod		prihod 20.15
16.05	prihod		odhod 19.30

BREŽICE-NOVO MESTO-LJUBLJANA-KOPER-PIRAN			
4.20	odhod	BREŽICE	prihod 21.20
5.20	prihod	NOVO MESTO	odhod 20.10
5.30	odhod		prihod 20.00
7.00	prihod	LJUBLJANA	odhod 18.30
7.15	odhod		prihod 13.20
9.45	prihod	KOPER	odhod 15.50
9.50	odhod		prihod 15.45
10.25	prihod	PIRAN	odhod 15.15

POTNIKI IN TURISTI!

Poslužujte se ugodnih avtobusnih zvez, katere vam nudita podjetja »GORJANCI« Novo mesto in »PREVOZ« Brežice!

Odgovor na protest

V zadnji številki smo objavili sestavek pod naslovom: Na koncu vsem enako. Kolektiv »Belokranjke« iz Črnomlja nam je namil poslal protestno pismo. Ugotavljamo, da naše trditve v prvem delu ko hvalimo trud in uspehe Kolektiva ter trditve o plačah, izplačanih iz dobička, držijo. Ne strinjajo se pa z drugim delom sestavka.

»Ni točno, da bi namesto 47 odstotkov za osebne dohodke razdelili kar 81,6 odstotka. Izplačane plače po tarifnih postavkah znašajo 70 odstotkov čistega dohodka, izplačane plače nad tarifno postavko pa 11 odstotkov čistega dohodka,« tako trdijo. Preden pričnemo razpravljati, bi radi povedali še nekaj: v sestavku smo uporabili staro ljudsko modrost o volku in

njegovem repu in napisali tudi nekaj o svetlih očeh. Kolektiv je to napačno razumel; trdijo, da smo jih nazvali volkove in grozilo s tožbo. Ker ni bil naš namen žaliti, jih prosimo, da nam ti dve primerjavi oprostite — čeprav se tožbe ne bojimo.

Povrnimo se k razpravi. Kolektiv uporablja v odgovoru vse preveč pojem tarifne postavke, ki je tu načinu nagajevanja po učinku. Vprašanje se celo, ali je želel pisec članka, da bi bile njihove plače nižje kot 10.900 dinarjev na mesec, ali je želel, da bi oni sami zgradili tovarno za 200 ljudi in celo to, ali je želel, da bi kolektiv slabo delal in ne ustvarjal viška fonda plač. Odgovor na to je — tako sodimo — nepotreben, saj je na koncu sestavka do-

volj jasno povedano, kaj smo želeli. Pri tej želji vztrajamo še vedno. Ne želimo dvojnega načina nagajevanja, posebno ne dveh takšnih načinov, ki sta drug drugemu nasprotna. Nagajevanje po učinku daje vsakomur (pod pogojem, da je tarifni pravilnik pravilno sestavljen) dovolj možnosti, da zasluži po vloženem delu. Pisec članka je kolektivno torej želel višje prejemke, toda pod drugačnimi, pravičnejšimi pogoji nagajevanja. Lotimo se še »Belokranjke« trditve, da so lani vsa sorodna podjetja na enak način delila plače. Sodimo, da misli tu kolektiv na plače iz dobička. Tudi s to trditvijo se ne strinjamo. V našem okraju je mnogo kolektivov z nizkimi plačami, ki pa si lani niso delili dobička, ampak so vsa razpoložljiva sredstva vložili v sklade. Priznamo pa, da primer »Belokranjke« ni osamljen. Sredstva, ki so jih oni uporabili za dve in pol nadplači, res niso velika. Res je tudi, da z njimi ne bi mogli zgraditi tovarne. Lahko pa bi ta sredstva predstavljala lep doprinos kolektiva za sodelovanje pri najetju posojila, saj nam denarja za sodelovanje povsod in prerado zmanjka. To je naš odgovor na vprašanje, če je pisec želel, da bi kolektiv sam zgradil tovarno za 200 ljudi.

Ob koncu bi želeli povedati še nekaj. Veseli smo živahnega, odločnega in hitrega odziva »Belokranjke« na naš sestavek. Še enkrat poudarjamo, da nismo želeli nikogar žaliti niti ne »napadati« njihove delavski svet. V isti številki smo pisali o seji okrajnega predsedstva Socialistične zveze in poročali o tem, da se je Socialistična zveza odločila za javno tribuno. — Sproščeno in nepristransko naj državljanji, člani Socialistične zveze, razpravljajo o problemih, ki so jih doslej kolektiv obravnavali sami brez širšega sodelovanja pre-

Objava razpisne komisije za vpis v novomeško gimnazijo

Na podlagi odloka v načinu izvedbe razpisa in o pogojih razpisa za vpis v gimnazije objavlja razpisna komisija pri gimnaziji v Novem mestu naslednje:

1. V I. razred gimnazije v Novem mestu se lahko vpiše 60 kandidatorov.

2. Vpisovanje bo od 10. do 25. junija in od 15. avgusta do 4. septembra 1960.

3. Pogoji za vpis so: uspešno dokončana osnovna šola.

4. Prijavi za vpis mora kandidat priložiti sledeče listine:

a) rojstni list,

b) listino, ki prikazuje potek in uspeh solanja v osnovni šoli (razrečni ali uspešno končan 8. razred osnovne šole ali izpisek iz matičnega lista ali dijaško knjižico).

Prijava mora biti kolkovana s kolikom 30 din.

Razpisna komisija za vpis v gimn. v Novem mestu

Razpis štipendij ObLO Žužemberk

Komisija za štipendije Občinskega ljudskega odbora Žužemberk razpisuje na podlagi 29. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ, št. 22-85)

Štipendije za študij na naslednjiholah:

1 štipendijo za študij na Veleučilniški fakulteti

1 štipendijo za študij na Medicinski fakulteti

1 štipendijo za študij na Filozofski fakulteti (nemščina - slovenščina)

2 štipendiji za študij na Višji pedagoški šoli (nemščina - slovenščina, biologija - kemija)

2 štipendiji za študij na Višji upravni šoli

1 štipendijo na Višji šoli za socialne delavce

2 štipendiji na Srednji ekonomski šoli

2 štipendiji na šoli za medicinske sestre

2 štipendiji za solanje na babiški šoli

2 štipendiji za študij na učiteljski šoli.

Prednost pri dodelitvi štipendij imajo otroci padlih borcev NOV in žrtve fašističnega terorja ter prosilci iz območja občine Žužemberk.

Pravilno kolkovane prošnje s priloženim življenjepisom in potrdilom o premoženjskem stanju je treba predložiti komisiji za štipendije ObLO Žužemberk na kasneje do 1. avgusta 1960.

PRED VII. ZLETOM BRATSTVA IN ENOTNOSTI V NOVEM MESTU

V MESTU OB VRBASU

Banja Luka... Zakaž Banja in zakaž Luka? To nam je razložil lastnik kopalnice številka 5 v Banji:

— Za Banja sta dve verziji. Po prvi je ime zaradi ten kopalnice (banj), ki obstajajo že stoletja in stoletja, verjetno še iz rimskih časov. To so posebna, žveplena kopalnica in ozdravljajo vse bole in izpušča je. Po drugi verziji pa je banja nastala iz bajna, kar pomeni lepa. Temu v prid je šteti to, da še danes pravijo nekateri stari ljudje Bajna Luka in ne Banja Luka.

— In zakaž Luka?
— Začuden nas je pogledal.
— Zato vendar, ker so vsi imenovali vsako ravnilo ob reki Luka.

Banja je pravzaprav oddaljena precej kilometrov od Luke.

Preskromen muzej za veličino zgodovino

V Banji Luki smo si ogledali tudi muzej NOB, ki je v starem obzidju na obrežju Vrbasa. Sestoji se iz ene manjše sobe, v kateri so zbrani najvažnejši podatki:

— Prvega maja 1919 proglašena za praznik dela preko so.
— Tamle je Slovenec, narodni heroj Karlo Rojč, ki je tu delal in padel...

Z uslužbenec muzeja sva se zapletla v pogovor. Povedal je da je bil v Sloveniji med vojno. Sodeloval je v zaključnih operacijah.

K nama je prišel fant, star kakih 14 let:

— Tovariši, tovariši, kaj je to mogoče, da so ustaši žagali človeku glavo? Kako so le mogli kaj takega? Če so ga že ujeli kot sovražnika, naj bi ga ustrelili.

— Vsi smo se zagledali v sliko, ki jo prikazuje človeka, ki so ga podirali na kolena. Dva ustaša mu držita na vratu žago, tretji drži nad njim nož, četrti meri vanj s pištolo, peti...

— Da, sinko, vse to se je resnično dogajalo. Ne samo te, še hujše, veliko-hujše stvari, čeprav si je težko zamisliti kaj hujšega. To niso bili ljudje, ampak, saj za to ni besed...

— Ne sinko, kaj takega se ne sme več ponoviti, zato so te slike tu...

Ogledovala sva naprej:
— In tole je slika sestanka v Šehitluhu, kjer je bil sprejet sklep, da se začne vstaja. Vodil ga je Djuro Pucar, prisoten pa je bil tudi Branko Babič, Slovenec... Otroci s Kozare v jasnovskem taborišču... Minometalec, izdelan iz vodovodne cevi. Pri prvem poizkusu je cev eksplodirala, s prvo izstreljeno granato pa so ubili dva sovražnika. Vžigali so ga iz zaklona s palico.

In potem Kozara, ki ni samo banjaluška, ampak prav tako prijedorska, ki je nekaj posebnega v zgodovini vse Bosne pa tudi Hrvatske, Slovenije, Jugoslavije... Kozara, pokrita z grobovi, polna spominskih plošč. Srečanja s hišami, ki se razlikujejo samo po tem, koliko žrtev je katera doprinesla. Veliko število borcev od 1941. leta. Lahko poljedelsko orodje Kozare, s katerim obdelujejo danes polja, je bilo prvo orožje partizanov in bi vedelo marsikaj povedati...

— Tole je pa Soša Mažar, legendarni junak Kozare, na-

rodni heroj, gotovo ste že slišali o njem.

Osramočen sem moral priznati, da še ne. Toda ne bom ga več pozabil, toliko sem na naši poti slišal o njem. Padel je isti dan kot njegov prijatelj, tudi narodni heroj Peter Metčava. To je bilo oktobra 1941 v bitki za Travnik. Zalovala je Bosna in Jugoslavija...

Plaču gore in visoke jele, nema Soše ni Mečave Pere...

Staro in novo

Ker nam je bilo dovolj vojnih zgodb, smo si šli ogledat še džamijo. Sprejel nas je star...

Spomenik padlim borecem v Banji Luki

a živahen muslimanski duhovnik. Pred vrati smo se morali sezuti. Pokazal nam je Koran, ki je pisan od zadaj naprej, in povedal, da mora znati vse, kar je v njem napisano, na pamet. Ker je bil takrat prav ramazan, je moral biti duhovnik stalno v džamiji, sem so mu nosili tudi jedi, toda jedel je lahko samo ponoči. V džamiji je imel električno peč, električno razsvetljavo...

V NEDELJO NOVA ZLETNA PRIREDITEV

Letalski miting v Prečni

Delo Aerokluba Novo mesto in njegovih članov se je letos odvijalo in se še odvijalo na letališču v Prečni. Letenja je bilo zelo malo, zato pa toliko več dela za ureditev in pripravo let...

Pogled s strehe hangarja v Prečni

tal in tehničnih sredstev, ki so nujno potrebna pri letenju.

Vzdrževanje letal in tehničnih sredstev zahteva precej denarnih sredstev. Ker teh Aeroklubu primanjkuje, so člani sklenili, da sami popravijo to in ono s prostovoljnimi delom. Tako so za popravilo strehe in za

prekritje s pocinkano pločevino prispevali nad 100 delovnih ur. Zahvala, da je to nujno delo bilo tako hitro izvršeno, gre predvsem SGP Pionir, ki je delo izvršilo.

Na predvečer rojstnega dne maršala Tita je organiziralo domače društvo Partizan tolovadno akademijo, kjer so nastopili najboljši tolovadci in tolovadke domačega društva. Čeprav akademija ni bila glasbena, kot so je Krčani vajeni iz prejšnjih let, je vseeno navdušila prenapolnjeno dvorano. Program je obsegal 14 točk s 124 tolovadci.

Da bi sezono letenja dočakali pripravljeni, so člani sami začeli generalno popravilno delo: vlek solskih jadralskih letal. V obnovitvi in popravilu avtomobilov so vložili preko 300 delovnih ur; če računamo, da so vsi zaposleni, je to precej.

Ko je bil hangar prekrit, smo z generalne revizije dobili naš: solski jadralski letali »Roda« in »Čavka«, v mesecu maju pa smo v aerovleku iz Ljubljane pripeljali še jadralsko letalo »Jastreba«. Obiljubljeno nam je, da dobimo še motorno letalo, ki bo služilo tudi padalcem. Tako pripravljeno upamo, da bomo dostojno in uspešno pokazali delo našega Aerokluba, saj je športno letalstvo eden najboljših zdravil športov. Mladina se lahko vključuje v naslednje sekcije: v modelarsko, padalsko, jadralsko ali motorno-pilotsko. Vsakomur, ki želi postati športni pilot ali palec, je odprta pot, da postane član skupnosti mladih, pogumnih in smelih ljudi.

Aeroklub Novo mesto se je vključil tudi v delo VII. zleta Bratstva in enotnosti. V okviru

skratka vse moderno urejeno... Ob slovesu nam je še povedal, da so bili trije njegovi sinovi v partizanih.

V banjaluškem okraju v zadnjem času veliko govore o nagrajevanju po učinku in po učinku ekonomske enote. Izkušnje kolektivov, ki so že uvedli razne stimulativne načine nagrajevanja, govore, da naj čimprej uvedejo taka nagrajevanja tudi v ostalih podjetjih. Ljudje se vedno bolj zanimajo za plačevanja po učinku in so za take načine nagrajevanja zainteresirani, ker vedo, da bodo dobili več denarja, če bodo več naredili.

Manjka pa jim kadrov, da bi izdelali sisteme nagrajevanja za posamezna podjetja. — Prav zaradi tega že govore, kako bi ustanovili posebno ustanovo, v kateri bi strokovnjaki pomagali podjetjem pri uvajanju sodobnejših načinov dela, nagrajevanja, analizirali bi produktivnost dela, izdelovali elaborate za rekonstrukcije in gradnje novih tovarn itd.

Letos: skoraj že 50 milijard

Kakor po drugih okrajih, tako bodo tudi v banjaluškem napravili tudi letos velik skok naprej. Planirajo, da bodo letos proizvedli v okraju skupno za 49 milijard 200 milijonov dinarjev ali za 27% več kot lani. Najbolj se bo povečala industrijska proizvodnja. K temu bo zelo pripomogla nova tovarna celuloze v Banji Luki, ki bo začela letos s proizvodnjo. Tovarna bo proizvedla okoli 30.000 ton celuloze, čeprav ne bo delala vse leto, kar znese okoli 5 milijard dinarjev. Letos bo začela obratovati tudi nova parketarna v Podgradcih.

Kakor po drugih okrajih, tako bodo tudi v banjaluškem napravili tudi letos velik skok naprej. Planirajo, da bodo letos proizvedli v okraju skupno za 49 milijard 200 milijonov dinarjev ali za 27% več kot lani. Najbolj se bo povečala industrijska proizvodnja. K temu bo zelo pripomogla nova tovarna celuloze v Banji Luki, ki bo začela letos s proizvodnjo. Tovarna bo proizvedla okoli 30.000 ton celuloze, čeprav ne bo delala vse leto, kar znese okoli 5 milijard dinarjev. Letos bo začela obratovati tudi nova parketarna v Podgradcih.

Dobili smo vtis, da je banjaluški okraj zelo razgiban. Na zlet se pripravljajo s prizadevanjem in velikim zanimanjem.

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Jože Primec

Pred banjaluško lekarno smo srečali žene v domači, tradicionalni bosenski noši in v oblekah, kakor jih poznamo z naših ulic

Tudi Senovčani se pripravljajo

Na Senovem se pripravljajo okoli 200 pionirjev, mladincev in članov, od tega 40 gasilcev-pionirjev in 10 starejših gasilcev ter nekaj tabornikov za sedmi zlet bratstva in enotnosti. Na zletu bo iz senovske občine nastopilo največ pionirjev in sicer 78, slede mladinci in člani. Zletne vaje so že vsi predelali, ne dobe pa not, da bi vadili po glasbi, se pravi tako, kakor bodo nastopili. Upajo, da bodo note ali pa magnetofonske posnetke v kratkem dobili.

Priprave za zlet vodi poseben

odbor, ki ga je ustanovila SZDL in ki je hkrati že organiziral proslavo 1. maja in dneva mladosti. Posebno zadnje proslave, ki bodo trajale od vključno 29. maja, so hkrati tudi nekatere generalke za zlet. Samo senovska osemletka pripravljajo prihodnjo nedeljo velik nastop, ki bo obsegal 15 točk in kjer bodo šolarji nastopili prav z zletnimi vajami — seveda, če bodo dobili dovolj zgodaj glasbene magnetofonske posnetke ali pa note.

V okviru odbora, ki vodi priprave za zlet, dela še komisija za zletno štafeto. Ta komisija je organizirala tudi štafeto ob dnevu mladosti; zletna štafeta bo tekla skozi senovsko občino nekaj dni pred zletom.

V kakšnih posebnih ostalih disciplinah Senovčani na zletu in zletnih tekmovanjih ne bodo nastopili, pač pa bo prišlo iz občine, ki šteje okoli 8000 prebivalcev, zadnji dan zleta v Novo mesto okoli 400 gledalcev.

Občinska tekmovanja v »Narodnem tekmovanju«

Na VII. zletu Bratstva-enotnosti v Novem mestu bo sodelovala naša okrajna mladinska reprezentanca tudi v »Narodnem tekmovanju«, mladinci in mladinke. V ta namen so bila v večini občin že predtekmovanja. Najboljše se bodo plasirali na okrajno izbirno tekmovanje, ki bo v Novem mestu. Tu bo izbrana reprezentanca desetih fantov in deklet.

Tekmovanja so bila doslej že v Brezicah, Trebnjem, Selnici, Krškem in Žužemberku.

S tekmovanjem v Žužemberku so nam znani nekateri rezultati:

Skok v daljino: Smrke Marjan (Zbk) 5,47 m, Matuž Peter (Dvor) 4,58 m, Pelko Stane (Zbk) 4,61 m. Skok v višino: Smrke Marjan (Zbk) 1,50 m, Pelko Stane (Zbk) 1,30 m, Flander Slavko (Dvor) 1,25 metrov.

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Met krogle (6 kg): Muhlić Jure (Zbk) 8,77 m, Smrke Marjan (Zbk)

Streljanje za prehodni pokal v Črnomlju

Preteklo nedeljo je strelska družina Črnomelj organizirala tekmovanje z različno in malokalibrsko puško. Tekmovanje je bilo v počastitev dneva mladosti, za prehodni pokal strelske družine.

Tekmovanja se je udeležilo 13 ekip s 57 strelci. Organizacija tekmovanja je bila dobra, vendar se tekmovanja, žal, ni udeležilo predvideno število ekip.

„Oj, muzika, brez te je mrtev svet ...“

Pomenek o nastanku, delu in načrtih brežiške godbe

Pred kakim letom dni so začeli v Brežicah iz nič ustanavljati mladinsko godbo. Njena ustanoviteljica sta bila sedaj upokojeni predsednik ObLO Stane Kolenc in upokojeni kapelnik vojaške godbe Ferdinand Kobal. Prvi je zbiral po podjetjih prispevke za instrumente in uniforme, drugi pa je krenil na cesto in iskal ljudi... Podjetja so dajala prispevke za nezaupanjem, češ da

ke so godbeniki znali zaigrati le himno, prvega maja letos pa so zelo uspešno nastopili na proslavi, saj so izvedli ves program, razen govora, sami. Brežičani so danes na svojo muziko ponosni, podjetja pa vesela, ker vidijo, da je bil njihov denar koristno porabljen. Mladim godbenikom so že dobili vabila na prireditve v okoliških mestih pa tudi za nastop v ljubljanski televiziji.

trenutno zaživi, nekaj časa traja in potem za vedno ugasne. V njej ni namreč tiste popolne lepote, tiste človečnosti in zdravega naprednega utripa srca... Slaba glasba izginja sama od sebe, Chopinova, Straussova, Wagnerjeva in muzika ostalih velikih skladateljev pa bo živel, dokler bo obstajal svet.

O »predelovalcih«

V radiu, na koncertih in nastopih večkrat slišim:

— Narodna pesem v priredbi tega ... tega.

Vprašal sem tovaša Kobala, kaj misli o teh »prirediteljih« ali »predelovalcih« — ne vem, kako bi jih boljše imenoval. Odgovoril je:

— Le kako morejo imeti tako pokvarjeno srce, da gredo spreminjati pesem, ki jo je ljudstvo ustvarjalo stoletja, pesem, ki je bila in bo obraz in srce ljudstva in izraz njegovega življenja... Pa gre tak »predelovalec« in napravi iz narodne pesmi opereto ali nekako cerkevno petje... Spreminja dure v mole itd. Če je ta »predelovalec« res tako pameten, potem naj pusti narod-

no pesem pri miru in napiše oziroma skomponira sam nekaj svojega, nekaj novega.

... in o mojem sobesedniku

Povedati sem želel le, da sem obiskal Ferdinanda Kobala, upokojenega kapelnika vojaške godbe, rojenega leta 1902 v Ljubljani; kasneje so mu s klobutami vbijali razni kapelniki v glavo muziko, nato se je potikal kot godbenik in kasneje kot kapelnik 40 let po raznih krajih države, vedno zunaj Slovenije. Leta 1942 je bil od ustašev obsojen na smrt, a kasneje pomiloščen na 2 leti strogega zaporja. — Naprednega mišljenja je bila vsa njegova rodbina — po vojni je bil pohvaljen za prosvetilevanje ljudi od Sabora LR Hrvatske. Zdaj je upokojen, vendar neutrudno dela, saj poučuje na brežiški Glasbeni šoli, hkrati pa vsak dan vadi 42 godbenikov (njihovo število se bo predvidoma kmalu povečalo za 10. Tovaš Kobal tudi komponira itd.

Ob slovesu mi je tovaš Kobal dejal še:

— Nikar ne naprte prav meni toliko zasluga za ustanovitev godbe. Veliko je pripomogla Glasbena šola, njen upravitelj in razna podjetja, — o bivšem predsedniku občine sva že govorila —, največ pa imajo tu zasluge ljudje — godbeniki, ki žrtvujejo za vaje in nastope veliko prostega časa. Jože Primec

Prizadevni kapelnik tovaš Ferdinand Kobal

je to zavrnjen denar, vendar pa le niso odrekli, saj je zbiral denar sam predsednik občine. Drugi upokojenec, Ferdinand Kobal, se je lotil mladine, in ji kazal, kako se igra in kmalu je prvi mladinec pripeljal še svojega prijatelja, ta spet drugega... in danes je za godbo dovolj naraščajoča, manjka pa še instrumentov.

Po šestih mesecih...

Počasi se je oblikovala godba. Kupili so instrumente, obleko, nabrali člane in začeli z vajami. Ferdinand Kobal je o obdobju pred prvim nastopom povedal:

— ... in tako sem nabral 42 članov. Najmlajši ima 8 let, večina je mladincev, nekaj pa tudi starejših. Je pač tako: niso vsi fantje za sport, za zbiranje znamk, za politično delo ali kaj podobnega. Nekateri prav zaradi tega, ker ne najdejo svojega konjčka, zaidejo na slaba pota, v gostilno. Z mladimi pa sem imel vedno uspehe. Znal sem jim vzbuditi ljubezen za glasbo. Učil sem jih vsakega posebej: teorijo in igranje, pri tem pa sem upšteval, kdo je za kak instrument bolj nadarjen, za katerega ima res veselje in za katerega je fizično bolj sposoben. Začeli smo pri osnovnih vajah in nadaljevali z vedno težjimi in zahtevnejšimi skladbami. Tako je lahko vsak razumel, kako je nastajala muzika, kako se je razvijala. Zidal sem torej na trdno podlago. Hkrati sem jih učil tudi lepega vedenja, glasbenega okusa in drugo.

Do lanskega dneva republi-

Glasba, ki vzgaja

— Ni vseeno, kaj igraš in za koga. Nekateri naše godbe še vedno igrajo preživele melodije iz časov stare Avstrije, ki ne predstavljajo nobene vrednosti več in ki so jih že skoro vsi zavrgli.

Važno je tudi, za koga igraš. Nekdo je pri nas, v nekaterih državah pa še danes, služila godba posameznim političnim in verskim namenom, se pravi za širjenje mržnje med stranikami, verami, narodi, državami.

Vse to je slaba usluga glasbi. Ena takih je po moje tudi današnja moderna muzika — mislim predvsem tisto razbijanje po instrumentih. Po mojem mišljenju, taka muzika

Dolenjska svojemu umetniku

Slovenska filharmonija in Radio-televizija Ljubljana sta priredili v ponedeljek zvečer skupaj z Društvom slovenskih skladateljev koncert v počastitev 30. obletnice umetniškega udejstvovanja skladateljice Marjane Kozine. Skladateljeve skladbe so izvajali najodličnejši slovenski solisti, mladinski in otroški zbor RTV Ljubljana, mešani zbor SF ter simfonični orkester SF in RTV. O jubilejnim življenju in ustvarjanju je govoril Uroš Prevorsek. Prisrčnim čestitkam, ki jih je bil deležen slavilenec med koncertom, se je pridružila tudi delegacija novomeškega okraja z lovrenjim vencem in posvetilom: Dolenjska svojemu rojaku in umetniku ob 30-letnici umetniškega ustvarjanja. Jubilaru je čestital v imenu našega okraja predsednik okrajnega sveta za kulturo Lado Smrekar. Med drugim je dejal, da je dana Dolenjska slovenski kulturi mnogo vidnih mož.

... med katerimi ste z vašo umetnostjo na častnem mestu. Z velikim ponosom in radostjo spremljamo vašo umetniško dejavnost, ki je tako trdno priklenjena na zemljo, iz katere ste izšli. Z vami je Bela krajina, Ilva gora, oto-

niški kraj, ki je tako trdno priklenjena na zemljo, iz katere ste izšli. Z vami je Bela krajina, Ilva gora, oto-

ni obkroški pejsaž, gora, ki poje in mirna Krka, ki teče med grlici in ravnicami v dalj. Stejem si v čast, da vam lahko prinašam pozdrave in čes-

titke z vseh teh prečudnih lepot, ki z vami pojo nam in tistim, ki pridejo. Z izrazi globoke vdanosti in iskrenega spoštovanja vam izročam ta venec, ki vam ga pošilja vaš Dolenjska.

Cepprav se je jubilar Marjana Kozina razveselila tudi vseh drugih čestitk in prisrčnih pozdravov predstavnikov našega javnega in umetniškega življenja, je čestitke predstavnikov domačega okraja sprejel vidno ginjen in se je zanje najiskrenejše zahvalil.

V imenu vseh številnih znancev, prijateljev in tovarišev iz borbe, v imenu vseh občudovalcev stvaritev našega dragega umetnika in vseh, ki ljubijo našo in njegovo pesem in glasbo, se pridružujemo množici tistih, ki v teh dneh slave umetnika Marjana Kozino in mu želimo še mnogo, mnogo, zdravih in plodovitih let v sreči, zdravlju in veselju!

V Jugoslaviji neprestano raste izdajanje knjig

Načrtno izdajanje knjig s področja umetniške, znanstvene, strokovne, šolske in mladinske literature daje vedno boljše rezultate. Na nedavnem plenu Zdrženja izdajateljev so ugotovili stalno močnejši porast izdajateljske delavnosti, 41 podjetij je uveljavilo v svoje narčte 3387 del z desetih osnovnih področij. Od tega pride na domače avtorje 2217 del, na tuje pisce pa 1370. Letos bo književna produkcija prekosila vsa prejšnja leta.

ZADRUŽNA HRANILNICA I" POSOJILNICA V CELJU

sprejema hranilne vloge in daje posojila zadrugnim in kmetijskim organizacijam!

»Šola za očete« v Šentrupertu

V nedeljo, 7. maja je bila v Šentrupertu uprizarjena Anu-lilova Šola za očete. Igrali so pošttrivovni člani KUD Fran Lunacek, režirala pa je Danica Bajec.

Ze sam izbor igre je dober. To ni bila neokusna predvojna burka, marveč komedija modernega francoskega pisatelja. Smisel za kvaliteto se na po-deželskih odrih opaža vedno v večji meri. Glavni igralec Franc Gričar je sicer z manjšimi potiklji, vendar še kar dobro, zaigral vlogo očeta, ki niha med skrbjo za hčerko

Tole so brežiški godbeniki, ki so v dobrem letu dni zrasli v čvrst in navdušen kolektiv

Pred srečanjem geografov

Od 26. do 30. junija bo v Novem mestu petdnevni strokovni seminar Geografskega društva Slovenije

Geografsko društvo Slovenije je strokovno združenje geografov naše republike. Njegov namen je, prikazati posebnosti naše dežele, študij človeka, njegovo življenje, njegovo pri-zadevnost in produktivnost ter odvisnost od talnih in klimatskih razmer, v katerih živi. Zato GDS vsako leto osvetljuje posamezna področja Slovenije. Letos sta na vrsti Dolenjska in Bela krajina. S tem v zvezi bo v Novem mestu od 26. do 30. junija petdnevni strokovni geografski seminar, posvečen dolenjski zemlji in njenemu človeku.

Seminar organizira centralni odbor GDS s pomočjo podružnice v Novem mestu. Ta podružnica obstaja že leto dni in bo tako dokazala upravičenost ustanovitve.

Priprave za seminar potekajo uspešno in se že bližajo koncu. V delovnem programu seminarja so predavanja naših znanih vodilnih geografov, geografsko zgodovinski pregled Novega mesta in terensko proučevanje Dolenjske, s posebnim ozirom na gospodarsko izbiro tal in povečano produktivnost. Spoznavanje raziskovalnih metod bo povezano s študijem terena, zato bodo seminaristi po skupinah opravljali raziskovalno delo. Panoramsko deželo, krajev in ljudi bo udeležencem seminarja prikazala dvodnevna krožna ekskurzija z avtobusi po Dolenjski in Beli krajini. Pot bo vodila iz Novega mesta v Črnomelj, Adlešiče, Vinico, Stari trg ob Kolpi, Kočevje, Dobrič, Trebnje, Mokronog, Krško, Brežice, Kostanjevico in nazaj v Novo mesto. Ta dolga pot je razdeljena na odseke, ki so dodeljeni geografom, temeljitim poznavalcem posameznih krajev. Ti bodo seminaristom živo in konkretno prikazovali pokrajino, ljudi, njihovo produktivnost in prizadevnost, važne momente iz NOB in ostalo.

Predavanja bodo pokazala tudi napredek in dosežke geografske znanosti. Zelo zanimiva bodo tudi za profesorje in predmetne učitelje - geografje, ki bodo spoznali metodo geografskega pouka v novi reformirani šoli.

Vesekakor z veseljem pozdravljamo odločitev GDS, da bo letošnja pozornost in delo domače geografske znanosti posvečena prav Dolenjski in Beli krajini. Večkrat beremo, da je Dolenjska lepa in mi-kavna, toda premalo obiskana. V veliki meri je le razšir-tivni turizma pri nas pripomo-gla avtomobilska cesta, ki je našo deželico približala svetu. Tudi geografski seminar bo precej prispeval k popularizaciji. Seminaristi bodo spoznali našo deželico in kot prosvetni delavci bodo vnašali spoznanje zanimivosti v pouk, hkrati pa vodili svoje dijakke k nam na ekskurzije. Vse to vodi k večjemu turističnemu razmahu

Dolenjske v bližnji in daljni bodočnosti.

Naša skrb je gostoljubno sprejeti seminariste, jim pripraviti ugodno bivanje med nami in jim omogočiti, da bodo spoznali zanimivosti in lepote naših krajev. Zelimoj, da si naberejo prijetnih spoznanj in vtisov in ne dvomi-mo, da jih bodo širili v našo korist.

Izvrsten opis Dolenjske imamo v 3. delu Melikove Slovenije; znanstveni material in neobjavljene študije o Dolenjski pa so še v rokah naših mladih geografov. Turistični vodnik po Novem mestu in Dolenjski že dolgo pripravljajo, prav tako je napovedan vodnik po partizanskem Rogu, ki ga pripravlja prof. Janko Jarc

Priložnost je, da odločujoče činitele spomnimo, kako prav in dobro bi bilo pospešiti te izdaje, da bi jih lahko pokazali našim gostom.

Beno Serafinič

NUDIMO KVALITETNE

- USNJARSEKE
- STROJE IN
- OPREMO

»KOSTROJ«
SLOV. KONJICE

Ocenjevanje

in napredovanje učencev in dijakov v reformirani šoli

(Nadaljevanje in konec.)

Splošni uspeh se ocenja na podlagi ocen iz predmetov ter ocene iz vedenja in z upoštevanjem sposobnosti in nagnjenosti, ki se izražajo v svobodnih in drugih aktivnostih. Splošna ocena mora pokazati resničen celotni uspeh, njegova prizadevanja in razvitem. Ni več mogoče splošno oceno izračunati z računskim postopkom. Splošna ocena mora vsebovati kratek opis učencevih splošnih dosežkov in se zaključiti z eno od naslednjih ocen: odličen, prav dober, dober, zadosten, nezadosten.

Za vsakega učenca oziroma dijakja bo šola vodila posebno mapo, ki ne bo javna listina in vanjo bo vpisovala vse čas njegovega šolanja, podatke, ki bodo pomembni za njegov razvoj. Na podlagi le-teh se bo šola lahko približevala učencu z individualnimi pedagoškimi prireli, mu pomagala kadar bo treba, ga vspodbujala in pospeševala razvoj njegovih pozitivnih sil in nagnjenosti na podlagi tega pripomb ocenjevala uspehe njegovega dela, njegov razvoj in splošno prizadevanje.

Za objektivno preizkušanje učenčevega vsestranskega napredka bo šola uporabljala razne načine: ustno izpraševanje, pisne naloge, praktična dela, lahko pa tudi učne teste najrazličnejših oblik.

Ocenjevanje naj temelji na načelu javnosti to je: učencu mora biti znano ali je in koliko je s svojimi uspehi zadovoljen, ki mu jih postavlja šola. To velja tudi za starejše in skrbnike, kadar se zanimajo za uspeh otrok med šolskim letom. V zvezi s tem je zlasti pri starejših učencih prav, da učitelj sliši tudi mnenje drugih učencev in tistega, kateri daje oceno. Prav tako je pred zaključkom ocene iz vedenja in ocen splošnega uspeha primerno slišati mnenje razredne skupnosti učencev.

Ocene daje med letom učitelj, za polletja in ob koncu šolskega leta pa jih oddajo razredni zbor na predlog učitelja. V spornih primerih lahko organizira razredni zbor tudi poseben preizkus. Sporne primere glede ocen splošnega uspeha in vedenja predloži razredni zbor v odločitev učiteljskemu zboru celotne šole.

Če imajo starši oziroma skrbniki na gimnaziju, pa tudi učenc sam, kljub vsem pedagoškim prijemom na koncu šolskega leta kakšno ugovor glede ocen v spravi, ga lahko predloži v treh dneh po prejemu sprave učiteljskemu zboru, ki presodi njegovo upravičenost. Če zbor pripravi ugovor, takoj imenuje komisijo, ki naj se prepriča o učenčevem znanju.

IZ POSEBNIH NAČEL ZA OSNOVNO ŠOLO

Učenci I. do V. razreda osnovne šole napredujejo na koncu šolskega leta v naslednji razred; pri tem mora šola tistim učencem, ki ne dosegajo samih točkastih uspeha, da bi mogli slediti nadaljnjemu pouku, posebej pomagati v obliki dopolnilnega pouka med letom, na koncu šolskega leta ali v začetku naslednjega. (Z dopolnilnim poukom so mišljeni krožki, ki jih vodijo prosvetni delavci in jim lahko pomagajo tudi boljši učenci.)

Karier gre za izredno hudo zaostajanje učenca od I. do V. razreda, zlasti če traja tako zaostajanje že več let, lahko odloči učiteljski zbor, ko se popre posvetuje s strokovnimi službami v šoli (šolski psiholog, pedagog, zdravnik) in s starši, naj učenec v korist svojega nadaljnje-ga razvoja ponovlja razred.

Učenci VI. in VII. razreda osnovne šole napredujejo v naslednji razred, če imajo pozitivne ocene iz vseh predmetov. Če pa imajo eno ali dve negativni ocen, morajo napredovati v naslednji razred, vendar pa so dolžni ob pomoči šole z dopolnilnim poukom nadomestiti, kar so zamudili. Če ti učenci nekaj zaporednih let zaostajajo, lahko določi učiteljski zbor, da morajo ponavljati razred in sicer ne glede na to, ali gre za enaka ali različna učna področja.

Če imajo učenci VI. in VII. razreda na koncu šolskega leta tri ali več negativnih ocen, morajo razred ponavljati.

Učenec konča osnovno šolo, če ima na koncu šolskega leta tri ali več negativnih ocen in če ni star več kot petnajst let, mora razred ponavljati. Če je star več kot petnajst let, odloči učiteljski zbor, da lahko dela kot izredni učenec izpit iz učnih predmetov, iz katerih ima negativne ocene, lahko pa mu v določeni primerih tudi dovolijo, da kot redni učenec obiskuje pouk v VIII. razredu iste šole.

IZ POSEBNIH NAČEL ZA GIMNAZIJO

Učenci gimnazij, ki so se udeleževali neobveznih praktičnih tečajev in jih uspešno končali, dobe posebno potrdilo.

Če je posredni razred napredujejo v naslednji razred, vendar pa so dolžni ob pomoči šole z dopolnilnim poukom nadomestiti, kar so zamudili. Če imajo eno ali dve negativni ocen, morajo delati popravni izpit, razred pa morajo ponavljati, če popravni izpitov uspešno ne opravijo ali če imajo ob koncu šolskega leta tri ali več negativnih ocen.

Kot redni učenci morajo le enkrat ponavljati isti razred, med rednim šolanjem na gimnaziju pa dvakrat, vendar ne istega razreda. Če je ponavljanje posledica bolezni ali drugih opravičenih vzrokov, mu učiteljski zbor lahko dovolj ponavljati tretjič.

Učencu, ki se odlikuje po sposobnostih, znanju ali delovnih navadah, lahko šola omogoči kot rednemu učencu hitrejšo napredovanje tako, da dela izredne izpite iz učne snovi posameznih predmetov, vendar med šolanjem na gimnaziju slišaj dvakrat.

Na koncu šolanja na gimnaziju določi zaključni izpit (maturu) vsi učenci, ki z uspehom končajo IV. razred gimnazije. Pokazati morajo, da so si pridobili določeno znanje in navade in da jih znajo tudi uporabljati.

Zaključni izpit sestavljajo domača naloga, ki jo učenec dela v zadnjem letu, pisna naloga iz materniščine, ki jo piše pred izpitno komisijo in ustni izpit.

Domačo nalogo delajo iz glavnih učnih področij; lahko je to pisnični sestavek, tehnično delo, skica, model in podobno (razen sestavka mora biti vse pisno obrazloženo). Pisarna naloga iz materniščine, ki jo pišejo pred komisijo, predstavlja temo iz družbenega življenja, znanosti in kulture. Na ustnem izpitu pa obrazložijo kandidati svojo domačo nalogo in odgovarjajo na vprašanja članov komisije v zvezi z njo. Za vse dele dobe eno samo oceno. Če je ta negativna, morajo izpit delati ponovno.

Taka so v glavnem načela reformirane šole glede ocenjevanja in napredovanja. V dokajšnji meri bodo preusmerila dosednji način in premaknila pota, po katerih je vozilo šolstvo že desetletja in veskaor prinesla v naše šole več življenja. Pri tem je pa najino potrebno, da se vsi prizadejemo s temi načeli temeljito seznanjiti in jih resno jemljemo. Skodljivo bi namreč bilo, če bi lahko komisijsko jemali možnost, da učenec napreduje tudi, če ima negativne ocene, saj nam gre v prvi vrsti zato, da otroke usposobimo za resno delo. Res ni nič kvarnega, če nekdo, ki mu predmet kljub trudu ne gre in je sicer zrel za nadaljnje šolanje, napreduje v naslednji razred; lahko pa je hudo napakno, če ima slabe ocene zaradi nerensosti starejših ali njega samega in če to šola sprejema in odloči, da učenec brez znanja napreduje v naslednji razred.

Ko bomo vsi v sebi premagali stare navade, bomo z novimi pogledi in ravnanji lahko izboljšali in vzgojili dobre delavce za našo socialistično javnost.

Nada Gostič

RAZPIS ŠTIPENDIJ OLO NOVO MESTO

Komisija za štipendije pri Okrajnem ljudskem odboru Novo mesto razpisuje v smislu Temeljne zaka-kona o štipendijah (Ur. list SRS št. 12/1953) za šolsko leto 1959/60 naslednje štipendije:

Ekonomska srednja šola	3
Administrativna šola	2
Gradbena srednja šola - geodetski odsek	2
Tehnična srednja šola - odsek za kemijo	2
Šola za sanitarne tehnike, oddel-lek za sanit. tehnike	1
Šola za sanitarne tehnike, oddel-lek za medicinske laborante	1
Učiteljske	5
Glasbena srednja šola ali Akade-mija za glasbo (splošni predmeti, klavir, violina, pi-hala, solopetje)	2
Višja šola za telesno vzgojo	2
Višja pedagoška šola - slovenščina	1
Višja pedagoška šola - defektologija	1
Višja pedagoška šola - tehnična vzgoja	1
Višja pedagoška šola - risanje	1
Višja pedagoška šola - predvojniška vzgoja	1
Višja pedagoška šola - germanistika	1
Višja pedagoška šola - matematika - fizika	2
Višja gospodinjinska šola	1
Šola za socialne delavce	3
Srednja ali višja šola za medi-cinske sestre	2
Višja šola za fizioterapevte	2
Višja upravna šola	2
Administrativna šola z višjim administrativnim tečajem	1
Višja komercialna šola	2
Višja prometna šola	2
Višja gasilska šola	2
Pravna fakulteta	7
Ekonomika fakulteta	4
Fakulteta za agronomijo	1
Filozofska fakulteta - germani-stika	2
Filozofska fakulteta - ruščina - slovenščina	2
Filozofska fakulteta - sociologi-ja - pedagogika	2
Filozofska fakulteta - sociologi-ja - zgodovina	2
Fakulteta za arhitekturo, grad-benštvo in gozdarstvo	1
oddelek za arhitekturo	1
oddelek za gradbenštvo	1
oddelek za komun. inženirje	1
Tehnična visoka šola - kemija	1
Fakulteta za splošno medicino	1
Fakulteta za elektrotehniko in stroj-ništvo, oddelek za stroj-	1

Prednost pri dodeljevanju štipen-dij bodo imeli prosilci iz novome-skega okraja in tisti, ki so s študijem že začeli, pa ga zaradi gmo-tnih razmer ne morejo nadaljevati.

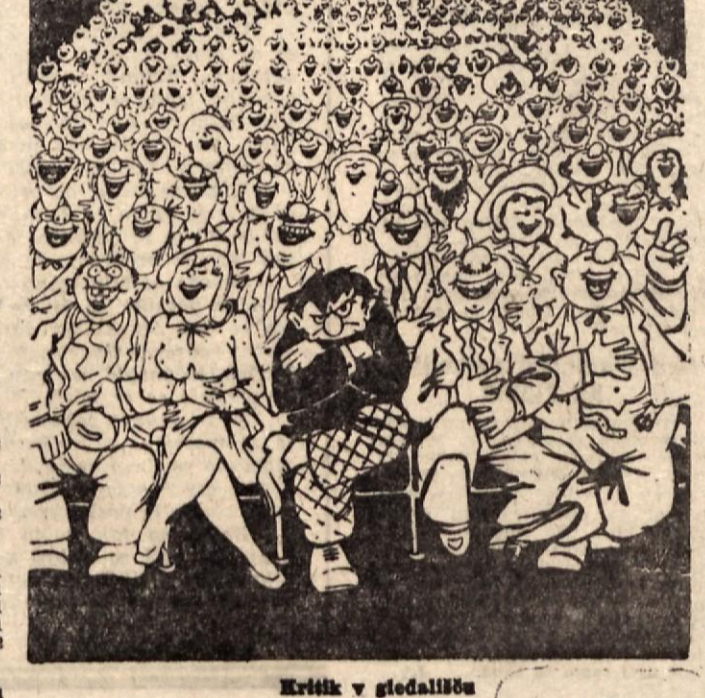
Vsi prosilci naj vložijo prošnje, kolikovane z 250 din. takse in naslednje priloge:

1. prepis zadnjega šolskega spri-čevala,
2. potrdilo o imovinskem stanju,
3. potrdilo o vpisu v šolo,
4. potrdilo o prejemanju ali ne-prejemanju otroškega dodatka,
5. mnenje mladinske ali študent-ske organizacije o prošniku.

Komisija ne bo upoštevala prošenj, ki ne bodo pravilno koliko-vane, katerim ne bodo priložene zahtevane priloge in tistih, ki bo-dijo vložene po roku za vlaganje.

Prošnje se lahko vložijo do 25. junija 1960.

Komisija za štipendije
OLO Novo mesto

Kritik v gledališču

ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆ ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆

Novomeške stanovanjske skupnosti so zaživele

V torek, 24. maja je bila v prisotnosti vseh treh predsednikov in tajnika Stanovanjske skupnosti Novega mesta odprta kemična čistilnica in pralnica v novi stavbi v Germovi ulici (vhod z Glavnega trga; med trgovino Avtodeli in bifej t.).

Dokaj nezaupno smo ogledovali rdečega velikana in kup zamazanih moških oblek zraven njega.

— Izberimo najbolj umazane hlače. Bomo videli, kakšne bodo, ko jih bo stroj očistil, je rekel eden izmed navzočih.

— Fantje, te so pa prehude! Tehle madežev nihče ne spravi ven, vseh že ne! je hitel prepirati goste Franc Adam, ki je stroj kupil in se je bal kritike.

Vseeno smo jih zmašili v

stroj, zaprli vrata in 20 minut nemirno čakali.

— No, ste videli? Spet je imel tovariš Adam besedo in ves vesel ugotavljal, da ni ostal na hlačah noben madež.

Tudi za likanje imajo italijanski stroj, ki tovariščam v čistilnici mnogo pomaga.

Ko sem se zanimala za cene, so mi povedale, da računajo za čiščenje moških oblek in balonskih plaščev 700 do 900 din, za čiščenje ženskih kril 150 do 200 din itd. Obleke, ki so visele na obešalniku in čakale lastnike, so bile kot nove.

Pralnica še nima pralnega stroja. Nameravajo ga kupiti, vendar malo kasneje, ker zaenkrat skupnost nima toliko denarja. Perilo perejo na roke, lepo je oprano in zlikano. Za pranje in likanje rjuh zahtevajo 80 din, za kapne 90 din in za moške srajce 50 din. Cene niso ravno majhne, a jih ne morejo znižati, ker so taki rezijski stroški.

V tej stavbi ima prostore še servis za vodovodna in strešna popravila, ki deluje za vse tri mestne skupnosti kot pralnica, čistilnica in javno kopališče.

Kasneje smo v razgovoru s predsedniki stanovanjskih skupnosti Milanom Breščakom (Center), Francem Skofcom (Kandija) in Francem Korenom (Bršljin) zvedeli še, da deluje servis za električna popravila pri Elektrotehničnem podjetju v Kandiji, servis za popravila gospodinjskih aparatov pa pri podjetju Ela. Razen tega bodo v kandijski skupnosti še letos dogradili otroški vrtec, ki bo sprejel 60 otrok, in uredili otroško igrišče z vrtički in s peskovnikom v Paderšičevi ulici. Razmišljajo tudi o tem, da bi bil prav lep otroški park lahko na nacionaliziranem vrtu dr. Franja Ivanetiča.

Bršljinska stanovanjska skupnost bi najbolj potrebovala

otroški vrtec. Hoteli so ga graditi pa občina ni odobrila lokacije. Zdjaj iščejo primeren prostor vsaj za zunanje otroško igrišče. Težave so s privatnimi lastniki, ki nočejo v bližini živčati; upajo pa, da se bodo sporazumeli. Do zleta bodo uredili zelenico med Ljubljansko cesto in priključkom na avtomobilsko cesto.

To so prvi koraki na poti k lepšemu življenju prebivalcev mesta, zlasti pa žena, mater in gospodinji. V začetku bomo morda stopali še negotovo, lahko se tudi korak za hip ustavi, vendar trdno upamo, da bomo vse težave, ki nam zdaj križajo pot, premostili. Škoda je le, da je v mestu premalo sposobnih ljudi, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri stanovanjskih skupnostih in njihovem delu. Ti kar jih je, so razporejeni v vse tri skupnosti. Če bi bila ena sama, bi imela dovolj tovarišev in tovarišic, ki bi z veseljem opravljali svojo nalogo in redno hodili na seje, delo bi pa hitreje šlo. Tega mnenja so bili predsedniki treh skupnosti in menda njihovi odbori tudi.

(Morda pa sklep ObLO Novo mesto o postavitvi treh stanovanjskih skupnosti le ni tako slab, kot to zdaj menijo tovariši, ki delajo v odborih teh skupnosti, pa so verjetno zares zelo osamljeni v svojih prizadevanjih, da bi delo skupnosti v Centru, Kandiji in Brš-

JE TO POMOČ ZAPOSLENI ŽENI?

Ko se zadnje čase toliko govori o pomoči zaposlenim ženi, se žene Kandije sprašujejo, če velja to tudi za nas. Vemo in razumemo, da so za ustanovitev raznih servisov potrebni težki denarji, da vse to ne gre tako hitro; nečesa pa je ne razumemo. Ko je bila v Kandiji odprta nova prodajalna kruha in mleka, smo se bile gospodinje nadevale, da smo si mislile, da smo si Zmuroj bom kupila v kandijski mesnici meso, nato pa v novi prodajalni kruh in mleko, in bom lahko nastila lačno družino pred službo, pred šolo, pred vrtom in se pripravila kosilo. Pa je bilo to le račun brez krčmarje. Zmuroj smo se nekako pretokile in upale na poletje. Prepričana, da bo vsaj letni delovni čas teh prodajal začel kratke pol ure prej, se je odpravila zaposlena gospodinja nakupiti potrebno. V mesnici

je lahko le pokukala skozi zaprto ograjo in ugotovila, da so mesarji že vstali in da odpirajo prav tako šele ob pol 7 kakor pozni. Pred prodajalno kruha in mleka je mogla le opaziti zaprte rolete in je pohitela domov, da je pravčasno napravila malčka za vrtec, nastila soljarja s prekurno vodo, moža s črno kavo, na sebi pa se pomislila ni ulegla, ker je morala biti ob sedmih že v službi.

In če vemo, da so v Ljubljani in drugih mestih prodajalne mesnice in kruha odprte že v najzgodnejših urah in da je v teh prodajalnah ob istem času kot prodajalca tudi prodajnik, artikel — ne pa kot naše mleko! — se res sprašujemo, če smo le v Novem mestu tako zaprta ali pa je le to za našo zaposleno ženo vse dobro?

M.

bil Škerlj, ki je iz 5 partij dosegel 4 točke. Igrali so še Sila (na 1. deski iz 5 partij 2 točki), Sitar (iz 5 partij 2 točki), Radovanovič in Saranovič.

Šentlovrenski pionirji za zlet

Telovadni krožek šentlovrenške osemletke se pridno pripravlja na junijski zlet v Novem mestu. Ker za nastop na zletu niso dobili rednega vabila, so se ponudili sami. Prošnja jim je bila uslišana — in zdaj vsak dan vadijo, vadijo... Na osemletki pridno delajo še: pevski in prometni krožek (ki tudi nista nikoli povabljeni na prireditve) ter šahovski in kmetijski krožek. Mladi kmetijski imajo 35 otrok zemlje. Na 20 a so s pomočjo KZ posejali čebulo. Pridelke bo odkupila zadruga.

IZVRSTEN ATLETSKI NARAŠČAJ

Vsa letošnja tekmovanja od okrajnega prvenstva posameznikov, okrajnega srednjega prvenstva do okrajnega pionirskega prvenstva v atletiki so jasen dokaz, da atletika v okraju vidno napreduje, da se uspešno razvija v vseh vejah in tudi nekaterih manjših krajih. Pionirski športov vedno več pozornosti. To je tudi prav, saj je atletika osnova za vse ostale športne panoge. In sestavi del osnovnega programa Jugoslavije.

Letošnje okrajno pionirsko prvenstvo, ki so ga priredili predtekli teden v Novem mestu, je po-

ZMAGA IN PORAZ ODBOJKARJEV

Partizan (Nm): Partizan (Zirovnica) 3:0 (15:0, 15:0, 15:0) Partizan (Nm): ZOK (Ljubljana) 0:3 (ženske) (4:15, 13:15 in 3:15)

V nedeljo sta se obe novomeški odbojarski vrsti srečali v borbi za točke v republiški ligi. Moška ekipa v gostih iz Zirovnice ni imela dorašlega nasprotnika, ženska ekipa pa se je morala sprijazniti s porazom z ekipo blvskega zveznega ligaša ZOK Ljubljana.

Srečanje moških ekip je potekalo približno tako, kot da bi se mačka igrala z mišjo. Rezultat prvega niza (15:0) pove dovolj. Gostje so bili sicer borbeni, toda to vedno ne zadostuje pri pomanj-

kljivem znanju. Pri domačih odbojkarjih sta tokrat igrala nekoliko boljše od ostalih Potrč in Simić. Tekmo je dobro sodil Riko Urh.

Tretja najboljša ženska ekipa v Sloveniji — ZOK Ljubljana, v predtekmi ni imela težkega dela z domačo ekipo. Samo v drugem nizu so domače odbojkarice nudile večji odpor. Poraz 0:3 ni presenečenje, ker je domača ekipa nastopila z novinkami, ki so je brez večjih izkušenj. Tekmo je sodil Robert Romih.

Prihodnje nedelje gostujeta obe novomeški ekipi v Kamniku. Posebno bo zanimiva tekma moških ekip, saj sta obe ekipi doslej še neporaženi.

BREŽICE: KRŠKO 5:1 (2:0)

Po zelo lepi in množični telovadni prireditvi v Brežicah dneva ni bilo v Krškem so nastopili še nogometaši Brežice in Krškega, ki so odigrali prvenstveno tekmo. Za srečanje krajevni rivalov je vladalo veliko zanimanje. Še pred tekmo pa so začeli barantati, kdo ima pravico igrati na tekmi in kdo jo. Po daljšem prepiranju so nastopili Brežičani s tremi igralci, ki ne bi smeli nastopati na prvenstvenih tekmah. Prvi polčas je potekel v premoči gostov, kar se vidi tudi iz rezultata 5:0. V začetku drugega polčasa so domačini znali rezultat na 2:1, nakaš so znašli Brežičani igrati ostreje in bolj

grobno, saj so domačine kar podirali. Zrtev take igre je bil tudi domači vratar, ki je bil napaden, čeprav ni imel žoge. Zaradi grobe igre je bil en igralec gostov izključen, vendar to igre ni pomnilo. Tekma se je končala z rezultatom 5:1 za Brežice. Najboljša igralca sta bila Ivokovič iz Brežic in Oplotnik iz Krškega. Sodnik tekme ni obvladal. Domačini so vložili protest.

Taki in podobni odnosi med različnimi športnimi klubi (ne samo nogometnimi) nas morajo prisiliti k razmišljanju. Naši športniki se ne smejo vzgajati v klubstvu, ki meji že skoro na sovražnost in v mis-

Velika zmaga obveznikov predvojaške vzgoje na Bledu

Vrsti dolenskih športnikov ki so na raznih športnih področjih zmagali v nedeljo, 22. maja 1960, so se pridružili tudi obvezniki predvojaške vzgoje, ki so na prvenstvu republike Slovenije v orientacijskem patrolnem tekmovanju obveznikov predvojaške vzgoje, osvojili prehodni pokal Sveta za šolstvo LRS. Razen pokala je ekipa PV okraja Novo mesto osvojila tudi pokal Glavnega odbora Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev LRS. Taka zmaga in priznanje je plod vsestranske razgibanosti in dela obveznikov PV. Ne samo vojaške, aje, temveč tudi učeni ostalih športnih ter drugih panog, potrebnih za mladino, je krepko pomagalo do tako zaslužene in visoke zmage.

Tekmovali so na progi, dolgi 7 km, zelo naporni in težki. Vendar je tudi tukaj pomagalo znanje in uporaba zemljevidov ter kompasa, kar je dalo ekipi prednost, da je lahko pridobivala na času. Med potjo je ekipa morala rešiti 7 nalog, med njimi tudi streljanje na balone med tekmo.

Ki je zastopala naš okraj.

je bila iz odreda PV občine Trebnje. Sestavljali so jo tovariši: Gluha Franc, Štrumpfaj Dane, Koster Franc, Klančar Marjan in Travnik Jože. Ta ekipa je tudi nedeljo prej zasedla prvo mesto na okrajnem tekmovanju in si tako priborila čast, da zastopa okraj Novo mesto na republiškem tekmovanju.

Uspeh je še toliko večji, ker so obvezniki PV pokazali vsem ostalim okrajem v republiki, da PV krepko in čvrsto stopa naprej in da lanske zmaga ni bila samo slučajna. Nesebična požrtvovalnost voditeljev PV, da prenesejo čim več znanja na mladino, je bila krogana z dosedaj največjo zmago, z osvojitvijo prehodnega pokala, ki je prešel po dvakratni zmagi v trajno last.

K taki zmagi izreka Oddelek za narodno obrambo OLO Novo mesto vsem mladincem, mladinkam in voditeljem predvojaške vzgoje v okraju iskrene čestitke!

STANKO MUZLOVIČ, Načelnik Oddelka za narodno obrambo OLO

Zmagovalna ekipa našega okraja s priborjenimi pokali in diplomami na Bledu

Lep uspeh novomeških telovadk

Preteklo nedeljo so se v Kranju pomerili najboljši telovadci in telovadke Slovenije za naslove republiških prvakov. Novomeški okraj je zastopala vrsta telovadk iz Novega mesta in posamezniki iz Brežic, Sevnice in Novega mesta. Največji uspeh so dosegle mlade telovadke iz novomeškega društva Partizan, ki so v zadnji sezoni zelo napredovale. To se je videlo že januarja na dvoboju s Karlovcem, se bolj pa v nedeljo v Kranju. Tokrat so tekmovale v višjem razredu mladink in osvojile prvo mesto v ekipnem in posamičnem tekmovanju. Vrst je zbrala 219,3 točke. Med posameznicami je naslov prvakine Slovenije osvojila Nada Sitar (Nm) s 65,4 točke pred Marico Levčar (Nm) 57,0 in Maro Pirce (Maribor). Mateja Kožuh (Nm) je bila peta s 50,2 točke.

Udeležba najboljših zagotovljena

■ Priprave za zletne prireditve so v zaključni fazi. Pred kratkim je bila v Novem mestu seja tehnične komisije Zletnega odbora, ki je določila vse podrobnosti glede zletnih tekmovanj. Priskrbljeno je za priprave predstavnikov posameznih okrajev in polmenske priprave tekmovalec in tekmovalk. Po prvih prijavah lahko sodimo, da bodo zletna tekmovanja zelo zanimiva. V košarki je pri članih na

primer prijavljena ekipa člana zvezne lige »Zeleznikarja« iz Karlova in »Borca« iz Banja Luke, ki je bil tudi že član zvezne lige. V rokometu bo tekmovala vrsta zelo močnih ekip, to pa velja tudi za tekme v odbojki, atletiki, namiznem tenisu, šahu itd.

Da bodo tekmovanja še bolj zanimiva, bo na primer na kolesarskih dirkah nastopila tudi komletna ekipa ljubljanskega »Roga«.

Kolesarji za okrajno prvenstvo

Zadnja nedelja je bila v športnem pogledu zelo bogata in pestra. Novomeški ljubiteljski šport se je res težko odločil, katere prireditve bo obiskal in katere ne, ker je bilo v nedeljo kup zelo zanimivih tekem in nastopov.

Ker je bila zlet »Bratstva in edinstva« v Kranju, so kolesarji zganili, saj bodo tudi oni nastopili na zletnih tekmovanjih. Ker v okraju ni okrajne kolesarske organizacije, je okraje izbirne kolesarske zbirke, ki so veljale tudi za letošnje okrajno prvenstvo, organizirala Okrajna zveza Partizan.

Na progi, dolga približno 30 km, od Novega mesta preko Mokrega polja, Maharovca, Kronovega,

Otočca do Novega mesta, se je pomerilo 7 dirkačev, medtem ko je 8 kolesarjev v turnirski kolektivi pomerilo na krajsji progi Novo mesto-Makovec-Novovo mesto. Pri dirkačih so po pričakovanju dosegli najboljši rezultate člani družice »Rog« iz Krškega, ki so zasedli prva tri mesta pri članih in prvo mesto pri mladincih. Škoda, da je imel defekt nadarjeni novomeški dirkač Markovič, ki bi pri mladincih gotovo posegel v borbo za naslov okrajnega prvaka.

V turističnem razredu je bil med člani najboljši Ivan Salmič (Ljudska milica Novo mesto), pri mladincih pa Kump Janez iz Cerovca.

Uspeh mladih kegljačev Novega mesta

Republiškega prvenstva mladincev in ekip v kegljanju so se udeležili tudi mladinci okrajne zveze Novo mesto in dosegli v močni konkurenci presenetljivo dober uspeh. Med desetimi ekipami na 3 x 100 lučajev je novomeška mladinska ekipa v postavi Dravince Slavko — KK Zeleznikar, Padovan Lojze — KK Zeleznikar in Sajevec Peter — KK IMV Novo mesto, na štiristrem kegljišču Gradiva v Ljubljani 22. maja zasedla odlično peto mesto. Za mlado ekipo Novega mesta so se uvrstili mladinske ekipe znanih klubov, ki imajo na razpolago štiristerna kegljišča kot Triglav Kranj, Jesenice itd.

Ekipa Novega mesta je v ekipni konkurenci dosegla na 3 x 100 lučajev (povpreček 379), rezultati posameznih nastopov pa so: Dravinec S. 399 točk, Sajevec P. 384 točk in Padovan L. 364 točk. Tudi v turnirski konkurenci so mladinci Novega mesta dosegli odlične rezultate, saj sta se dva uvrstila med prvo desetorico. Mladinec Sajevec P. — član IMV Novo mesto, je dosegel v nastopu na 1 x 200 lučajev visok rezultat 888 točk in zasedel peto mesto med 34 nastopajočimi mladinci, mladinec Dravinec S. pa je z rezultatom 801 kegljev zasedel deveto mesto. Tudi mladinec Padovan L. je dosegel dober rezultat (768 kegljev) ter se uvrstil med prvo polovico tekmovalec.

■ Mladinski prvak OKZ: Sajevec, član IMV

Na prvenstvu okrajne zveze Novo mesto za mladince v disciplini 1 x 200 lučajev za leto 1960 je zasedel prvo mesto Peter Sajevec, član KK »IMV« Novo mesto z rezultatom 771 točk. Ostali nastopajoči so dosegli slabše rezultate in so se uvrstili takole: Muhlič Karol — 731, Mehle Jože 725, Dravinec Slavko 721, Finturk Ivan 703, Zidanek Franc 703, Hrovat Stefan 684 itd. Nastopilo je 10 mladincev.

V ekipnem nastopu so mladinci KK Zeleznikarja Novo mesto na 3 x 200 zbrali 2108 točk pred KK Toplice iz Dol. Toplice, ki je dosegel 2074 točk.

■ Med članicami najboljši: KK PIONIR

V tekmovanju ekip članic v borbenih igrah za prvenstvo Novega mesta je mlada ekipa (lahko bi rekli mladinci) KK »Pionir« iz Brš-

ljenu, da mora zmagati vedno njihov klub. Ne smemo vzgajati same kepe mesa in mišic brez duha ali s pomanjkljivo splošno kulturno izobrazbo. Športniki naj se bori športnikom (ali klub s klubom) pošteno, poraze pa naj pretrpi moško! Kdor tega ni sposoben, ne sodi v športno organizacijo, ker bo v njej samo za škodo. J.V.

Prvi uspeh ELANA v republiški teniški zvezi

Teniška igrišča na Luki so bila preteklo nedeljo priročišče prvega teniškega dvoboja v republiški teniški ligi. Elanova ekipa letos prvič tekmuje v republiški ligi, ki ima 6 članov (Brank-Maribor, Olimpija — Ljubljana, Jesenice, Triglav — Kranj in Kamnik). Če prav Novomeščani nimajo tekmovale rutine, so že v prvem srečanju zabeležili popoln uspeh. Premagali so ekipo Teniškega kluba »JESENICE« z gladičkim rezultatom 3:0.

V tekmovanju posameznikov so se pomerili: Hren (Elan) in Kristian (J) ter Mikec (Elan) in Vitler (J). Obakrat sta bila uspešna Novomeščana, ki sta zmagala z 2:0. Hren je zmagal s 6:4 in 6:2, Mikec pa s 6:0 in 6:0. Tretjo točko za Elan je osvojila dvojica Hren-Mikec z zmago nad Jeseničani Kristian-Vitler z 2:0 (6:1 in 6:3).

Po prvem kolu republiške lige so v vodstvu Brank. Olimpija in Elan, ki so premagali krajnski Triglav. Kamnik oziroma Jesenice s 3:0. Favorita za naslov prvaka Slovenije sta Olimpija in Brank. Elan igra v nedeljo v Ljubljani z Olimpijo, nato pa tri nedelje zapored doma s Kamnikom, z Brankom in s Triglavom.

OGLEDALO

SMEH, KIBOLI

V zadnji hletih sem mnogo videl, pa tudi precej bral o napredku na Dolenjskem, o novih odnosih med ljudmi, pa tudi o prizadevanjih za razvoj turizma. To, kar sem videl 24. maja popoldne ob avtobusni progi Novo mesto—Mokronog—Celje, pa je v nasprotju z vsem, č čemer težimo, v nasprotju z vsako srčno kulturo in je vredno javne obsodbe. Tem bolj, ker gre za osamljen primer, ki pa na zelo vidnem mestu boče v oči mnogih ljudi.

Autobus se ustavi v Smarjetu. Prvi hip niti nisem, opazil nekoliko našenjenega moškega, ki mi je vzdudil pozornost s svojimi kretnjami. Medtem sem le silil glas v sprednjem delu avtobusa: »... A ne povej za koga je, sicer ne boš dobil!«, ko se je že nekdo hitro vrnil k avtobusu. Sprevednik je najavil: »Zdaj boste videli človeka, ki spi v dušku dva četa žganja...«

Prej opaženi moški, ki sem ga medtem že ocenil za duševno bolnega, klicali pa so ga Rudi, je stopil k avtobusu, dvignil dvadeciliterski kozarec in res brez predaha izpil, se obližnil in zmedeno pogledal okoli. Več časa res ni bilo, saj je avtobus že počasi drsel dalje. Na vogalu nas je Rudi še »poslikal«, nato pa na zahtevo vodilne posadke avtobusa pokazal jezik.

Zdelo se mi je, da gre za vsakodnevno ceremonijo, ki je je že vajen, le da morda ne dobi usak dan žganja, saj bi bil to za »darovalce« prehud izdelek. Vendar — tudi ta del programa je bil preizkušen...

Seveda bi bilo težko reči, kako je vsa stvar delovala na potnike, ki jih je bil poln avtobus. Mislim, da sta se dve ženski spredaj celo smejala. Ali je bil to smeh vedrega človeka? Ne, le zelo žalosten smeh! Večina ni mogla zatšiniti smehljaja. Legla je morra, prepredale so se misli.

Ni to gnusna zabava brezsrčnih ljudi? Človeku, ki je za marsikaj v življenju prikrajšan, pač lahko pomagamo na drug način. Lahko smo z njim dobre volje, dajmo mu čokolado. Velike količine žganja lahko njegovo stanje le poslabšajo, saj ga takorekto ubijajo.

Bomo na tak način dosegli zanimanje za naše kraje, skrbeli za dobro voljo in udoben prevoz potnikov? Ne! Uslužbenici avtobusnih podjetij bi to morali najboljše vedeti. In tudi upoštevati.

POTNIK

NOVO MESTO : JLA 18:12

V počastitev dneva mladosti sta preteklo soboto Dom JLA in odbor Šahovskega društva Novo mesto organizirala tradicionalni šahovski dvoboj na 30 deskah med reprezentantcama Garnizona JLA in Šahovskega društva Novo mesto. Po več urah zanimivih borb so tokrat zmagali Novomeščani z velikim naskokom — 18:12.

Zmaga bi bila lahko še višja, če bi bili vsi šahisti disciplinirani in če na zadnjih deskah ne bi bilo treba uporabiti rezerv — pionirjev. Ti se niso bili dorasili nalogi, zato je desetorica predstavnikov JLA na zadnjih desetih deskah zabeležila zmago 5:5 in pol: 4 in pol.

Prvi dve desetorici reprezentance SD Novo mesto sta zabeležili prepričljivi zmagi. Na prvih desetih deskah je bil rezultat 7:3, na drugih desetih deskah pa 6 in pol: 3 in pol. Visoka zmaga na prvih desetih deskah ni nobeno presenečenje, saj je društvena ekipa nastopila s petimi prvotekničarji in petimi drugotekničarji.

Za zaključek še nekaj naznani-

za tovrstne avtomobile in avtobuse: 8,25—20, 9,00—20, 11,00—20, za osebna vozila (pa): 5,20—14, 5,80—15, 6,40—13, 6,40—14.

Razen vseh uvedenih dimenzij bodo novo osvojenе dimenzije julija že v redni prodaji.

● Pomnilce: Zashitni znak in rdeča pika sta poroka za kvaliteto!

»KONUS« usnjarski kombinat SLOVENSKE KONJICE

OBRATI: usnjarna, oddelek konita, jermenarna, tekstilne utenzilije.

IZDELUJE: vse vrste zgornjega in spodnjega usnja, pogonsko jermenje, tekstilne utenzilije, umetno usnje in opetnice.

PREDSTAVNIŠTVA IN PRODAJALNE: BEOGRAD, LJUBLJANA, NOVI SAD, PTUJ in ZAGREB.

Avtomobil se uči letati

V razvoju prometnih sredstev iščejo Američani vedno nove smeri. Nagli razvoj tehnike jim dopušča, da delajo danes poizkuse že s takimi prometnimi sredstvi, o katerih se nam pred nekaj leti niti sanjalo ni.

Na poljski poti v Illinoisu stoji nizka naprava, nekako tako velika kakor avtomobil. Po obliki se najbolj spominja na smučil. Dr. Bertelson, zdravnik v Neponsitu, jo je sam zgradil. Zda namerava obiskati nekaj bolnikov. Zlezel je v »sanj« pritisnil na neki vzvod, pod vozilom so se dvignili oblaki prahu in že je izginilo za najbližjim ovinkom. V washingtonskih laboratorijih so izdelali prototip »letečega krožnika«. Pred nedavnim so v New Yorku prvič predstavili javnosti »zračni

voz«. Po zunanosti je povsem podoben avtomobilu in je — kakor vsak drug avto — stal na robu ceste. Potem se je pokazala potreba, da bi vozilo postavili še za pol metra proti robu cestišča. Neki mož je sedel za »volan«, in z nekaj prijemci to z lahkoto storil. Če pa beremo, da imajo teh-

pod vozilo in ga s tem dvigujejo. Popolnoma nova pa so vozila druge in tretje skupine, ki »sede« na nekakšni »zračni blazini« oziroma na tankem »zračnem filmu«. S skupnim imenom jih imenujejo »naprave s talnim efektom«. Konstruktorji teh vozil so izkori-

z zračnimi blazinami, laže urediti kot izdelava majhnega »avtomobilčka z zračnimi blazinami«.

Tako vozilo ima za zdaj vendar znatno pomanjkljivost, je zelo nestabilno. Očividci poizkusov pripovedujejo, da se vozilo takoj ko se voznik nagane na to ali tisto stran, tudi

Enostavno, lahko naj bi drseli novi avtomobili na »zračnih blazinah«. Slika nam kaže modele treh načinov srkanja zraka v avtomobile bodočnosti

niki že pripravljene načrte za izdelavo »zračnega vozila«, ki bi naj obratovalo preko Atlantika in hkrati prepeljalo okoli tisoč ljudi, ali pa da že izdelujejo prototip »avtomobila z mizno ploščo«, ki bo dosegel brzino 800 kilometrov na uro, potem moramo dobiti vsaj pred načrti in fantazijo teh inženirjev resnično spoštovanje.

Kdor bi rad nekoliko uredil vso zmešnjavo tipov teh vozil, bo naletel na tri glavne skupine brezkrilnih vozil, ki jih nosi ali pa podpira zrak. Prva je znana že več let: tej skupini pripadajo VTOL (Vertical Take Off and Landing) letala in »leteči kanadski pokrovi«, pri katerih s cevmi odane elise potiskajo zračni tok

stili tako imenovano zračno blazino ali talni efekt v tej smeri, da vozila v veliki bližini tal podpirajo tiste zračne mase, ki jih vozila sama spravljajo podse.

Konstruktorji so se potrudili na vse načine, da bi ustvarili čim dlje trajajočo zračno blazino. Seveda lahko zrak uhaja na vse strani in vozilo bi padlo na tla, če bi zračne gmote ne dotekale znova pod vozilo. Konstruktorji so se najprej potrudili, da bi preprečili uhajanje zraka pri straneh.

Stisnjen zrak je zdaj torej pod vozilom kot pod potapljaškim zvonom. Toda potapljaški zvon ima na vrhu odprtino, skozi katero pritiska kompresor zrak proti dnu zvona. Zanimivo je, da je prav ta preprosta naprava — potapljaški zvon — dala nekemu industrijskemu koncernu v Washingtonu idejo za gradnjo deset metrov dolgega in osem metrov širokega vozila, ki je namenjeno za transport nad vodo. Vozilo bosta poganjala dva vijaka — horizontalni in vertikalni — »plulo« bo kakih 60 centimetrov nad vodno gladino in dosegalo brzino 80 kilometrov na uro. Za promet nad morjem ne bo prišlo v poštev, pravijo pa, da bo nad vse primerno za promet nad jezeri in rekami.

To vozilo pa pomeni šele začetek v vrsti teh »zračnih ladij«. Vozila z zračnimi blazinami delujejo namreč toliko boljše, kolikor daljše in širše je vozilo. To se sliši nekoliko paradokso, kajti konstruktorji so imeli običajno z velikimi letali vedno več težav kakor z majhnimi. Pri tej vrsti vozil pa je obratno: kolikor večja je površina, toliko težje uhaja zrak izpod nje. Prav zaradi tega so načrti, ki predvidevajo nekaj sto metrov dolgo vozilo

samo nagne v isti smeri. In nadalje: zračni tokovi, ki so usmerjeni pod vozilo, dvigajo obilo prahu.

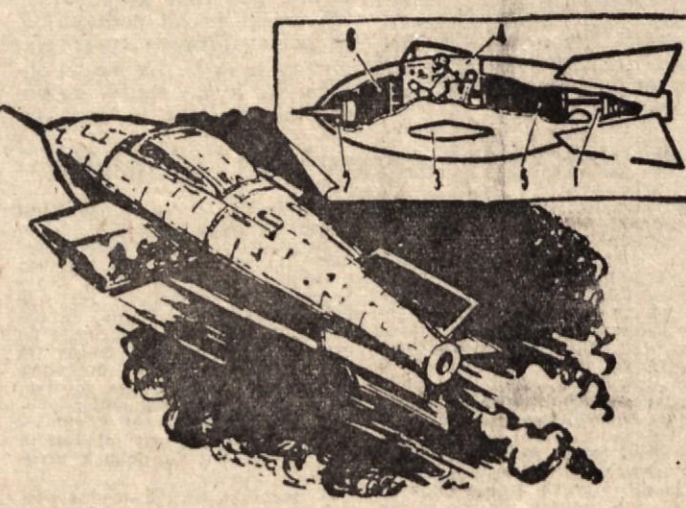
Kljub temu pa imajo konstruktorji teh vozil dovolj optimizma. Ideja o vozilih na zračnih blazinah je brez dvoma dobra in morda jih bodo že čez nekaj let — napredek tehnike nam daje v tem pogledu vsekakor velike možnosti — izdelovali za široko potrošnjo... (7 DNI)

SVETI ZRAK

Zanimivo novost so vpeljali — tokrat v Parizu: na raznih krajih sredi mesta so postavili posebne avtomate, kjer za malenkosten denar lahko vsakdo vdihava nekaj minut najbolj pristen gorski zrak, poln ozona in duha po borovcih — tako kot vidimo da dela ta čedna dama na naši sliki. Parizani se vprašujejo samo, ali naj bo naslednji korak — avtomati v gozdovih sredi planin — s pariskim zrakom?

SKICA VESOLJSKE LADJE

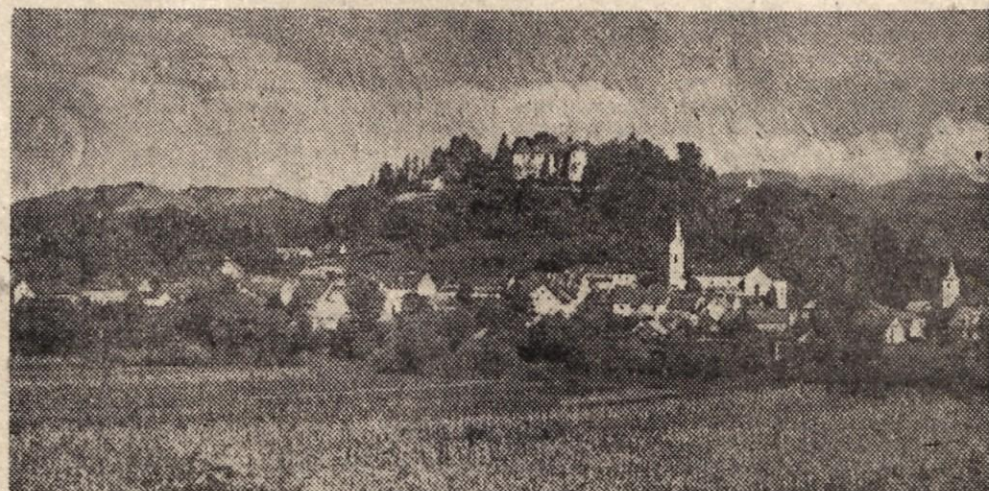

Cerprav se nimamo uradne slike najnovejše sovjetske vesoljske ladje, ki že dva tedna z neverjetno naglico obkroža našo zemljo v višini 320 kilometrov, bo najverjetneje naša skica, ki jo imamo iz sovjetskih virov, najbolj odgovarjala resnični podobi te izredne rakete. Št. 1 kaže raketni motor,

št. 2 padalo, št. 3 krila za uvlčenje, št. 4 hermetično zaprto kabino s človekom-astro-navtom, št. 5 skladišče za gorivo in št. 6 oksidator-material, bogat s kisikom, kjer se osvžuje zrak. Skupna teža aparatur znaša okrog 1477 kilogramov.

(Po »VEČERU«)

Ali poznate domače kraje?

Na deseto slikovno uganko smo dobili nekaj manj odgovorov kakor ponavadi, verjetno zato, ker MIRNE na Dolenjskem še ne pozna toliko pionirjev. Krajevni praznik tega lepega kraja ob Mirni je 6. junij, izmed podjetij pa kaže omeniti: MIRNA, tovarna šivalnih strojev, destilacija DANA, gradbeno podjetje. Izmed pravih rešitev so bili v torek popoldne izbrani:

1. nagrada — 1000 din: Prosenik Marija, Migolska gora 9, p. Mirna, medtem ko bosta knjižni nagradi prejela: Sladič Branko, učenec 5. razreda, Mirna 21, in Justina Hofer, Senvica 9, p. Mirna.

Na 11. slikovno uganko želimo odgovor do torka popoldne; tokrat nas zanima:

1. KAJ PREDSTAVLJA DANASNJA SLIKA?
2. NAŠTEJ VSAJ DVE VEČJI INDUSTRIJSKI PODJETJI TEGA ZNANEGA KRAJA OB SAVI.

V levi spodnji kot kuverte, v kateri nam boste poslali rešitev napišite: SLIKOVNA UGANKA.

Konec varšavskega géta

Hans Frank je odkrito zapisal v svoj neverjetni Dnevnik:

»Z Judi — to naj povsem odkrito povem — je treba tako ali tako napraviti konec. Prosil bi vas: strnite se z menoj, preden nadalje spregovorim, na formulo: sočustvovali bomo napredoma samo z nemškim ljudstvom, sicer pa z nikomer na svetu. Kot star nacionalni socialist moram reči: če bi judovska svojat preživela vojno, tedaj bi bila ta vojna le delen uspeh. Gospoda moja, prositi vas moram, da se oborožite zoper vse pomisleke sočustvovanja. Jude moramo pokončati, kjerkoli naletimo nanje in koder je to kakorkoli mogoče.«

Te besede so bile program. Le redkokod je posijala luč v to grozotno temo in ena izmed teh luči je bilo na smrt odločno, hrabro, obupno dejanje Židov varšavskega géta, ki so dne 18. aprila 1943 z orožjem vstali zoper svoje mučitelje.

Varšavski gétó naj tu govori za vse druge. V Nürnbergu je prebral esesovski brigadni vodja Jürgen Stroop:

»Židovska stanovanjska četrt mesta Varšave — na prostoru, dolgem štiri kilometre in širokem poltretji kilometru — je prebivalo svojih 400.000 Judov. Gnetli so se v 27.000 stanovanjih s povprečno dvema sobama in pol. Od ostalega mestnega območja so židovsko četrt ločile požarne stene in zidovi, pa žazidani ulični prostori, okna, vrata in gradbene vrzeli.«

Walsh je k temu pripomnil: »Razmere znotraj varšavskega géta si lahko predstavljamo že s tem, da je prebivalo povprečno po šest oseb v vsaki sobi.«

A to je samo računski povpreček. V resnici so bile razmere še vse bolj katastrofalne. Bogati Judje so lahko sprva tudi v gétu namerjali cela stanovanja; drugi so se morali še bolj utegniti in našli ste izbe in luknje v kle- teh, koder je spalo po šestindeset ljudi na slam! — in sicer izmenoma po dvanajstih, ki so se menjavale vsakih osem ur. Po hišah in ulicah je bila nepopisna gneča in vrvež in predočiti si moramo, da je bilo tu nagnetega toliko prebivalstva, kolikor ga ima današnji Zagreb, na prostoru, velikem kakor neznan gnezdo kje na deželi.

Leta 1941 je bilo v varšavskem gétu 44.630 primerov smrti, zvečine zaradi lakote. Število je naraščalo, toda komisija židovskih zdravnikov, ki je zadevo preiskala, je naposled ugotovila, da bi trajalo pet let, preden bi vsi prebivalci res umrli za lakoto.

Dvoje je bilo pri tem jasno. Prvič, da je bilo mimo uradnih mizernih dodeljevanj živl je nekaj drugih virov prehrane; drugič, da so prebivalci židovske četrti organizirali, študirali svoje probleme in skušali najti rešitev.

Obzide okoli géta res ni bilo nepremagljivo okop. Bile so vrzeli, bili so poljski policisti, ki so zatiskali oko, bili so podzemski kanali, ki so vodili navzven. Predvsem so otroci na teh skrivnostnih poteh dan in noč organizirano ti-

hotapili in če nekaj sto tisoč ljudi ni umrlo za lakoto, k čemur jih je obsedel Hans Frank, so lahko bili hvaležni tem neustrašenim otrokom. Neustrašenim — kajti nemške patrola so prežale povsod in dan na dan so se odigrle žalostne sredi Varšave, ko so policijske straže na mejah židovske četrti streljale tihotapske otroke kakor zajce.

So pa bile še druge luknje v zidu. Vsak dan so odvažali židovske delavske kolone iz géta, ker so bile njihove delavnice na drugih koncih Varšave. Ni bilo mogoče, da bi bili ob vrtnitvi preiskali moža za možem. Straže so pregledale zdaj tega zdaj onega in se zadovoljile s tem, da so svoje žrtve pobile na mestu kakor pse.

Znotraj židovske četrti je obratovala cestna železnica: samo za Žide in namesto številke zaznamovana z Davidovo zvezdo. Razen tega je neka druga cestna železnica prečkala židovsko četrt na najtesnejšem kraju. Tej cestni železnici je bilo naročeno, naj tod vozi z vso naglico, postajališča ni bilo. In vendar je bil ta kratki odsek važna prekladalnišče: s ploščadi tramvajskih voz so metali poljski otroci na skrivaj vrečke na cesto, židovski otroci so sključeni pritekli izza kakšnih dverí, pobrali vrečke in že izginili z njimi v bližnjem skri-vališču.

Bila je obupna organizacija, a uspelo je celo, da so po skrivnih poteh vtihotapili nekatero krave v gétó, jih skrivaj redili nekje v tretjem nadstropju in tako vsaj novorojenčke oskrbovali z mlekom.

Po drugi plati je pomagalo, da so bili SD, gestapo in SS koruptni in da so bili najvišji predstavniki v Varšavi vsekakor podkupljivi. Vzemimo: Globocnik, udeležen pri Töbensenovem milijonskem podjetju, se ni kar nič gnal za tem, da bi videl sužnje svojega partnerja umirati za lakoto ali na poti v zaplinjevalnice, čeprav je bila to njegova naloga. Znano je tudi, da so Globocnik in drugi rabljili tičali konec 1942 leta že tako globoko v gétovem dobičkarstvu, da so si želeli samo eno: o, da gétov ne bi bilo nikoli konec!

Le-to nam pojasnjuje, zakaj so si za hrbotom prizadevali, da bi preprečili likvidacijo, ki jo je naposled odredil Heinrich Himmler. Pospeševali so celo gradnjo zaklonišč v gétu, a kajpak ne zato, da bi varovali židovske družine pred sovjetskimi letalskimi bombami, marveč, ker bi utegnili ti bunkerji lepega dne kot gnezdišča upora pripraviti Himmlerja do tega, da bi prenehal z dokončnim iztrebljanjem. Taki in podobni preudarki so menda medili Globocniku in njegove padšaje, da so odvrtači pogled, ko so Židje bolj in bolj tihotapili orožje. Vsekakor je uspevalo židovskemu odporišnemu gibanju, da so nakupovali za fantastične cene: puške, pištole, strelivo, ročne granate, strojnice in celo težje orožje, ga vtihotapljali v gétó in ga poskrili. Temačni viri so bili nemški vojaki, orožarji v zaledju in delno italijanske divizije na vzhodni fronti, nastajene blizu Lvova.

Tak je »zračni avtomobil«, ki »vozi« v višini nekaj centimetrov nad zemljo

NEKAJ OKROGLIH

TUDI RAZLOG

»Veš, ljubi mož, te moderne obleke so spodaj tako ozke, da res ne morem hoditi, zato morava čimprej kupiti avto!«

NAIVKA

Cedna mlada damica pride v trgovino, ki reklamira »veliko izbiro vseh kopalnih kostumov«, pa vpraša prodajalca: »Ali bi mi lahko pokazali Evin kostum...«

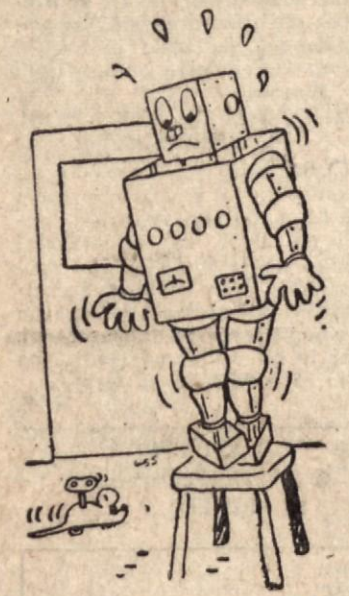
BIROKRATOVA REŠITEV

»Da vam ne bom vedno govoril: pridite jutri, pridite pojutrišnjem itd., bo najbolje, da sploh več ne pridete.«

MODERNA TATVINA

»Tovariš sodnik, sosed Fortunat mi je iz žepa ukradel tele!«
»Kako vam bo iz žepa ukradel tele! Ne bodite no smešni.«
»Pa mi ga je res. Veste, v žepu sem imel stekleničko s serumom za umetno osemnjevanje krav.«

BREZ BESED

HONORARNO

Vrabcu sreča štorčlo, pa jo pobara: »No, botra, kako kaj živiš?«
»O, zdaj kar dobro. Delam honorarno v neki porodnišnici.«

NA PRAVO STRUNO

»Gospa, prišel sem, da vam prodam neki naš proizvod, za katerega vaša sosedka trdi, da nimate toliko denarja, da bi ga kupili...«

Mati zdrava, oče v bolnišnici...

V Kolobusu v ZDA je v neki porodnišnici obvestila bolnišniška sestra moža, ki je nestrpno čakal na hodniku, da mu je žena rodila dvočle. Sto kilogramov težki in 1,80 metra visoki Wallace Evans je ob tej novici padel v nezavest. Pri tem si je razbil nos, izbil dva zoba, porazal obraz in poškodoval hrbtnico.

Mati in otroka so zdravi, oče pa leži v bolnišnici.

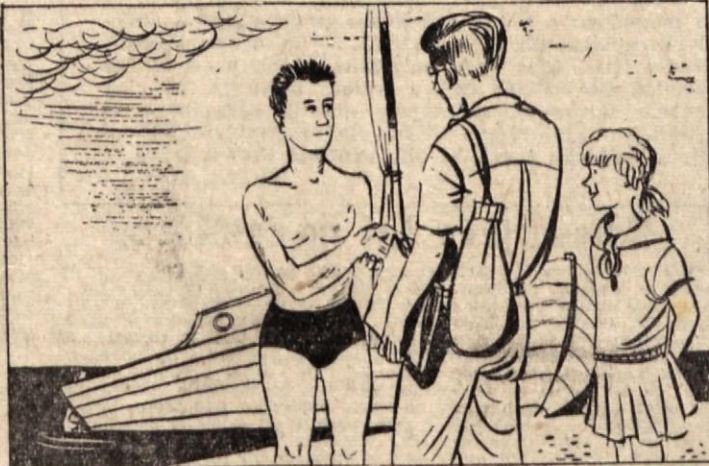
Recept za srečen zakon

Ameriški profesor John Scott Long z univerze v Louisvillu je takole razdelil »kvote« pozitivnih lastnosti dekleta: 40 točk za lepoto, 15 točk za znanje kuhanja, 15 točk za dobro gospodarnost, 5 odstotkov za pletenje, 15 odstotkov za zdravje, ostalih 10 odstotkov pa za različna druga nagnjenja (šport, filatelija, glasba ali literatura). Če doseže seštevek vseh dekletovih lastnosti več kot 74 točk, potem bo po mnenju učenega profesorja zakon srečen. Če doseže dekleta samo 73 točk ali manj, potem je bolje, da si fant pravčasno poišče drugo izvoljenko. — Novinarji pa so odkrili zanimivo dejstvo: sam izumitelj teorije o srečnem zakonu zase verjetno še ni našel dekleta, ki bi doseglo 74 točk, ker je še vedno samec...

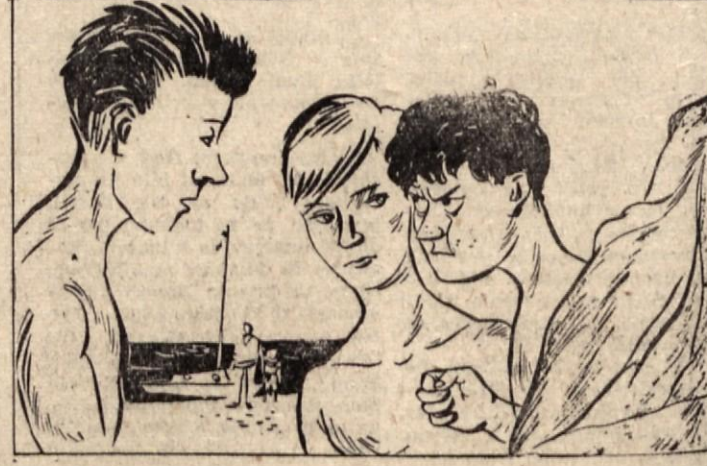
PIŠE: Drago Drenovec
ZAKAD OBALI NA RIBE
PIŠE: Milan Maver

10. Mož, ki je pričakal Bojana, je bil dobre volje. Tudi deklica.
»Kaj ne, očka,« je rekla, »zdaj nama ne bo dolgčas.«
»Potrpi, Maša,« jo je miril oče. »Najprej se seznanim!«
»Dober dan,« je pozdravil Bojan. »Klicali ste nas?«
Mož se je nasmehnil. »Nikar tako službeno,« je rekel. »Ste prišli na počitnice? Nameravate dalj časa taboriti?«
»Mislili smo, da ne bomo nikogar motili,« je odgovoril Bojan.
»Saj tudi ne bodo, ali, e, očka?« je rekla Maša.
»Seveda ne! Na počitnicah sva. Ste videli hišo onstran zaliva? Pri ribiču Marku stanujeva.«

11. »Nobene hiše nismo videli,« je rekel Bojan. »Na skalo stopi, pa jo uzeš!«
»Malo dalje je vas,« je rekel. »Nismo vedeli, da smo blizu ljudi.«
»Oho, glej ljudomrzneže!« je vzkliknil mož. »Na, mojo roko! Drenovec sem in po poklicu profesor. To je moja Maša.«
Bojan je v zadregi dal profesorju reko. Ravno tega je še nanjkal! Sklenil so, da aplot ne bodo rislili na šolo, zdaj pa še na plaži nimajo miru pred njo!
»Zaliv ti bomo po bratovsko delili,« je rekel profesor, »a naju z Mašo ne bo nič motilo, če se nama pridružite. Vsak dan se kopljeva tu. Pokličí svoja prijatelja, da se seznanim.«

12. Bojan je stekel k prijateljem.
»Profesor!« je dahnil ves z scpel. »Nismo sami! Vsak dan je s tem zalivu. Sicer je prijazen in želi, da se predstavita.«
»Profesor?« je plaho šepnil Jure in rdečica mu je zalila obraz.
»Tu imaš zdaj pirate!« je rekel Mišo.
»Names o, da bi lovili ribe in prežali na ladje, nas napade takle profesor. Se na dopustu n...« Nahrbtnik pograbim in adijo!